

Bryssel den 14.10.2015
COM(2015) 497 final

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT
REGIONKOMMITTÉN**

Handel för alla

Mot en mer ansvarsfull handels- och investeringspolitik

HANDEL FÖR ALLA

Mot en mer ansvarsfull handels- och investeringspolitik

Inledning

1. Handel och investeringar är kraftfulla drivkrafter för att skapa tillväxt och jobb

1.1. EU har en stark ställning inom handeln

1.2. EU:s agenda för handel och ekonomi förstärker fördelarna med handeln

2. En effektiv politik som tar itu med den nya ekonomiska verkligheten och håller vad den lovar

2.1. Att hantera framväxten av globala värdekedjor

2.2. Att hålla vad vi lovar: genomförande, verkställighet, små företag och arbetstagare

3. En handels- och investeringspolitik med mer insyn

3.1. Närmare samarbete med medlemsstaterna, Europaparlamentet och det civila samhället

3.2. En öppnare beslutsprocess

4. En handels- och investeringspolitik som baseras på värden

4.1. En mer lyhörd inställning till allmänhetens förväntningar på regleringar och investeringar

4.2. En handelsagenda för att främja hållbar utveckling, mänskliga rättigheter och gott styre

5. Ett framåtblickande förhandlingsprogram för att forma globaliseringen

5.1. Gjuta nytt liv i det multilaterala handelssystemet

5.2. Gå vidare med bilaterala förbindelser

Slutsats

Inledning

Efter en utdragen och smärtsam recession måste EU nu stärka sysselsättningen, tillväxten och investeringarna. Detta står högst på kommissionens lista över politiska prioriteringar. Handeln är ett av de få verktyg som finns för att stärka ekonomin utan att belasta statsbudgetarna, i likhet med medlemsstaternas strukturreformer och arbetet inom ramen för EU:s investeringsplan¹.

EU har goda möjligheter att använda handels- och investeringspolitiken för att bidra till detta mål och främja såväl företag som konsumenter och arbetstagare. EU är världens största exportör och importör av varor och tjänster sammantaget, den största utländska direktinvesteraren och den största mottagaren av utländska direktinvesteringar. Detta innebär att EU är den största handelspartnern för ungefär 80 länder och den näst största partnern för ytterligare 40. EU bör använda denna styrka till fördel både för sina egna invånare och för invånarna i andra delar av världen, framför allt i de fattigaste länderna.

Förändringarna i hur den globala ekonomin fungerar innebär dock att handelspolitiken måste formas på ett annat sätt. Dagens ekonomiska system – som i grunden är globalt och digitalt – bygger på internationella värdekedjor där idéer, utformning och produktion följer på varandra i flera steg i många länder.

Europeiska unionens handels- och investeringspolitik måste ta ännu större hänsyn till denna verklighet, med tanke på variationsrikedomen i EU-företagens sätt att samspela med resten av världen. Handeln med tjänster sker t.ex. allt oftare över gränserna. Handeln med tjänster är också tätt sammankopplad med traditionell industrihandel. Det betyder att handeln i allt högre grad inte bara handlar om att flytta varor över gränserna utan också människor och information. Detta ökar handelns förmåga att förstärka utbytet av idéer, färdigheter och innovationer. EU:s handelspolitik måste underlätta detta utbyte.

En effektiv handelspolitik bör också passa ihop med EU:s utvecklingspolitik och utrikespolitik i stort och även med de yttre målen för EU:s interna politik, så att de förstärker varandra. Handelspolitiken har stor inverkan på det geopolitiska landskapet – och vice versa. Dessutom är handelspolitiken i kombination med utvecklingssamarbete en stark drivkraft för tillväxt i utvecklingsländerna. EU kommer att stå fast vid sitt långvariga åtagande om hållbar utveckling i sin handelspolitik för att bidra till de globala målen för hållbar utveckling som nyligen fastställts inom ramen för 2030-agendan för hållbar utveckling⁽²⁾. Handelspolitiken får dessutom EU:s inre marknad att fungera bättre genom att den knyter samman dess regler med det globala handelssystemet.

På senare år har diskussionerna om handeln intensifierats. En mycket bredare publik intresserar sig nu för handelspolitiken och många är oroad över frågor som lagstadgat skydd och den eventuella inverkan på sysselsättningen. Diskussionerna har till stor del inriktats på det transatlantiska handels- och investeringspartnerskapet (TTIP). Det här meddelandet har ett bredare fokus än så och handlar om EU:s mer övergripande handelsagenda. Kommissionen har dock dragit slutsatser av TTIP-diskussionerna som är relevanta för EU:s handelspolitik i stort. Diskussionen har i princip gällt frågan, "Vem är EU:s handelspolitik till för?" Detta meddelande visar att EU:s handelspolitik är till för alla. Den syftar till att förbättra villkoren för invånare, konsumenter, arbetstagare och egenföretagare, små, medelstora och stora företag och de fattigaste i utvecklingsländerna. Handelspolitiken ska bemöta farhågorna från dem som känner att de förlorar på globaliseringen. Handelspolitiken måste skapa tillväxt, jobb och innovation, men den måste också vara förenlig med principerna för den europeiska modellen. Den måste kort sagt vara ansvarsfull. Den måste vara effektiv när det gäller att faktiskt skapa ekonomiska möjligheter. Den måste ge insyn och vara öppen för offentlig granskning. Den måste främja och försvara europeiska värden.

⁽¹⁾ Europeiska kommissionens meddelande *En investeringsplan för Europa*, COM(2014) 903.

⁽²⁾ Förenta nationerna (FN), *Transforming our world – The 2030 Agenda for Sustainable Development*.

1. Handel och investeringar är kraftfulla drivkrafter för att skapa tillväxt och jobb

1.1. EU har en stark ställning inom handeln

Handeln har aldrig varit viktigare för EU:s ekonomi. Krisen nyligen ledde till en insikt om att handeln kan ha en stabiliserande inverkan under svåra perioder. När EU:s inhemska efterfrågan var svag mildrades konjunkturedgångens effekter av handeln, genom att efterfrågan styrdes från tillväxtekonomierna tillbaka till Europa. Handel kommer att bli en ännu viktigare källa till tillväxt i framtiden. Ungefär 90 % av den globala ekonomiska tillväxten under de kommande 10–15 åren väntas komma från områden utanför EU. Den ekonomiska återhämtningen måste befästas genom starkare kopplingar till de nya centrumen för global tillväxt.

Försäljning till resten av världen har blivit en allt viktigare källa till arbetstillfällen för EU-invånare. Mer än 30 miljoner arbetstillfällen kommer nu från export till länder utanför EU, vilket är två tredjedelar mer än för 15 år sedan. Det innebär att export nu står för nästan ett av sju arbetstillfällen i EU. Dessa jobb är högt kvalificerade och mer välbetalda än genomsnittet. De finns i alla EU-medlemsstater och är både direkt och indirekt knutna till export utanför EU. Som exempel kan nämnas att 200 000 arbetstillfällen i Polen, 140 000 i Italien och 130 000 i Storbritannien är kopplade till tysk export utanför EU. Den franska exporten utanför EU skapar 150 000 arbetstillfällen i Tyskland, 50 000 i Spanien och 30 000 i Belgien. Detta innebär att fördelarna med handeln ofta är mycket mer vittomfattande än vi tror ⁽³⁾.

Exporten stöder också de små och medelstora företagen i EU. Mer än 600 000 små och medelstora företag, som sysselsätter mer än 6 miljoner människor, exporterar varor direkt till länder utanför EU, vilket motsvarar en tredjedel av EU:s export. Dessa internationella förbindelser stärker företagets konkurrenskraft och gör det möjligt för dem att diversifiera sina marknader. Många fler exporterar tjänster eller exporterar indirekt som leverantörer till andra, större företag. Ännu fler siktar på att exportera i framtiden, eftersom export ofta är det snabbaste sättet att växa och skapa arbetstillfällen.

Exportmöjligheter är avgörande för sektorer som går igenom strukturella förändringar, som den jordbruksbaserade livsmedelssektorn ⁽⁴⁾. Gradvisa reformer av den gemensamma jordbrukspolitikerna har gjort att sektorn har kunnat bli mer marknadsinriktad, bli internationellt konkurrenskraftig och reagera på nya marknadsmöjligheter.

Import är lika viktigt. Att öppna EU:s ekonomi för handel och investeringar är en viktig källa till produktivitetsvinster och privata investeringar, och EU är i stort behov av båda delarna. Det innebär en tillförsel av idéer och innovationer, ny teknik och forskning i framkant. Det gynnar konsumenter, sänker priser och ökar urvalet. Lägre kostnader och större utbud av insatsvaror bidrar direkt till konkurrenskraften hos EU:s företag såväl på hemmaplan som utomlands.

Mer generellt förstärker framväxten av globala värdekedjor det ömsesidiga beroendet mellan import och export. Många håller med om att produktionen inom EU är beroende av import av energi och råvaror. Samtidigt är det lätt att glömma att detsamma gäller för delar, komponenter och kapitalvaror som maskiner. Tillsammans motsvarar dessa produkter 80 % av EU:s import. De är nödvändiga för ekonomin och EU-företagens konkurrenskraft. Andelen import i EU:s export har ökat med mer än hälften sedan 1995.

Investeringar är nödvändiga. Utgående investeringar hjälper europeiska företag att stärka sin konkurrenskraft. Ingående investeringar ger 7,3 miljoner arbetstillfällen i EU. Investeringar i båda riktningarna är en avgörande del i den infrastruktur som knyter EU:s ekonomi till de globala värdekedjorna. Syftet med EU:s investeringsplan för Europa är att stärka investeringarna, som 2014 var 15 % lägre än före krisen. Ett avgörande krav är att nya och befintliga finansiella resurser måste användas smartare. Internationella partner har en nyckelroll att spela i den processen. EU:s politik för utländska direktinvesteringar bör stödja detta, i linje med målen och prioriteringarna för Europa 2020 ⁽⁵⁾.

⁽³⁾ Europeiska kommissionen, dokument från generaldirektoratet för handel *How trade policy and regional trade agreements support and strengthen EU economic performance*, mars 2015.

⁽⁴⁾ Livsmedelskedjan i EU står för 47 miljoner arbetstillfällen, 7 % av BNP och mer än 7 % av EU:s varuexport.

⁽⁵⁾ Europeiska kommissionens meddelande *En genomgång av strategin Europa 2020 för smart, hållbar tillväxt för alla*, COM(2014) 130.

EU:s företag är mycket konkurrenskraftiga på global nivå. Därför har EU goda möjligheter att dra fördel av ökade internationella förbindelser. Sedan sekelskiftet har exporten av europeiska varor nästan tredubblats och ökat med ungefär 1 500 miljarder euro. EU:s andel av den globala varuexporten ligger kvar på mer än 15 % av den totala exporten och har bara minskat något – från strax över 16 % – sedan sekelskiftet. Detta ska ses mot bakgrund av Kinas framväxt. Deras andel av den globala varuexporten ökade från 5 % till mer än 15 % under samma period. Med tanke på detta är EU:s resultat exceptionellt. Det är också bättre än för jämförbara ekonomier. Förenta staternas andel minskade fyra gånger mer än Europas, relativt sett. De har nu mindre än 11 % av den sammanlagda globala varuexporten, jämfört med över 16 % år 2000, samma nivå som EU. Detsamma gäller för Japan, vars andel har halverats från 10 % till 4,5 % av den globala varuexportmarknaden.

1.2. EU:s agenda för handel och ekonomi förstärker fördelarna med handeln

För att öka EU:s möjligheter att dra nytta av handel och investeringar har kommissionen utarbetat en ambitiös bilateral agenda som kompletterar EU:s engagemang i Världshandelsorganisationen (WTO). EU har ingått eller förhandlar om bilaterala frihandelsavtal med partner i alla delar av världen⁶. För tio år sedan omfattade de bilaterala frihandelsavtalen mindre än en fjärdedel av EU:s handel. Nu omfattar de mer än en tredjedel. Andelen skulle kunna uppgå till två tredjedelar om alla pågående förhandlingar fullföljs. Detta är den mest ambitiösa handelsagendan i världen i dag.

EU:s frihandelsavtal med Sydkorea är ett utmärkt exempel på den nya generation av avtal som EU kan ingå och de konkreta resultat ett sådant avtal ger. Detta avtal är den mest ambitiösa handelsuppgörelse som EU någonsin ingått. Det innebär att nästan 99 % av alla tullar ska avskaffas på båda sidor inom fem år och behandlar även icke-tariffära handelshinder. Det är ett mer långtgående avtal än frihandelsavtalet mellan USA och Sydkorea. På fyra år har EU:s export av varor ökat med 55 %, vilket innebär ytterligare export till ett värde av 4,7 miljarder euro under de första tre åren. Bilindustrins export har mer än tredubblats. EU:s långvariga handelsunderskott har nu vänts till ett överskott. EU:s andel av Sydkoreas import ökade från 9 % till 13 % medan USA:s andel förblev stabil och Japan förlorade 2 %.

Handelspolitiken kan dock bara hjälpa om den får stöd genom inhemska reformer. Struktureller reformer, mindre byråkrati, bättre tillgång till finansiering och mer investeringar i infrastruktur, kompetens och forskning och utveckling är avgörande för att stärka EU:s förmåga ytterligare när det gäller att dra fördel av öppna marknader. EU:s investeringsplan samlar dessa reformer på EU-nivå och kommer att höja konkurrenskraften hos företagen i EU, särskilt hos de små och medelstora företagen. Samtidigt visar färsk erfarenheter att medlemsstaternas struktureller reformer också lönar sig i form av bättre handelsresultat. Den europeiska planeringsterminen är därför ett viktigt verktyg för att ge så stora synergieffekter som möjligt mellan handels- och inrikespolitiken.

2. En effektiv politik som tar itu med den nya ekonomiska verkligheten och håller vad den lovar

2.1. Att hantera framväxten av globala värdekedjor

Globala värdekedjor innebär att handelspolitiken inte längre kan hanteras ur en snäv merkantilistisk synvinkel. Om importkostnaderna ökar minskar företagens förmåga att sälja på globala marknader. Vi behöver förstå detta ömsesidiga beroende bättre. Det ligger inga fördelar i att ta till protektionistiska åtgärder, ens under svåra ekonomiska förhållanden som i dag.

EU:s handelspolitik måste stärka Europas ställning i de globala försörjningskedjorna. Politiken måste stödja hela spektrumet av ekonomisk verksamhet där EU-invånarna skapar och säljer värde. Här ingår tillverkning av komponenter och slutprodukter, vilket är mycket viktigt (⁷), men även tjänster, forskning, formgivning och marknadsföring, montering, distribution och underhåll.

⁶ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2006/december/tradoc_118238.pdf

(⁷) Europeiska kommissionens meddelande *För en industriell renässans i Europa*, COM(2014) 14.

EU:s handelspolitik har anpassats efter denna verklighet och omfattar redan mer än traditionella tulldiskussioner. Handelspolitiken tar ett helhetsgrepp och omfattar avgörande frågor som offentlig upphandling, konkurrens inklusive subventioner samt sanitära och fytosanitära hinder. Dessa är fortfarande mycket viktiga. Utgifter inom offentlig upphandling står t.ex. för 15–20 % av BNP globalt. Investeringar i infrastruktur och annan offentlig upphandling i tillväxtländer och utvecklade ekonomier kommer sannolikt att vara viktiga drivkrafter för ekonomisk tillväxt under de kommande åren. Samtidigt som EU gradvis har integrerat och öppnat sina marknader möter EU-företagen fortfarande diskriminering och begränsningar utomlands. Därför är det mycket viktigt att skapa rättvisa villkor för marknadstillträde. Detta går delvis att göra genom frihandelsavtal och förhandlingar om anslutning av nya länder till WTO:s avtal om offentlig upphandling.

Handelspolitiken måste dock omfatta fler frågor om EU ska kunna trygga sin ställning i de globala värdekedjorna. Vi måste främja handel med tjänster, underlätta digital handel, stödja arbetstagares rörlighet, ta itu med fragmenterade regelverk, säkra tillgång till råvaror, skydda innovationer och se till att tullhanteringen fungerar smidigt. En gemensam strategi för olika områden inom den ekonomiska politiken måste även trygga en ansvarsfull förvaltning av försörjningskedjor (se 4.1.1 och 4.2.3) och ta itu med företags aggressiva överföring av vinster och strategier för skatteflykt, som utnyttjar fragmenteringen i värdekedjorna. Kommissionen hanterar detta med hjälp av olika policyverktyg. Handelsavtal stödjer arbetet med att främja internationella normer för insyn och god förvaltning.

2.1.1. Främja handel med tjänster

Tjänster står för cirka 70 % av EU:s BNP och sysselsättning och blir en allt viktigare del i den internationella handeln. Tidigare kunde de flesta tjänster enbart levereras lokalt. Tekniken har ändrat detta. EU:s export av tjänster har fördubblats på tio år, till 728 miljarder euro 2014. Utöver handeln med tjänster i sig köper, producerar och säljer tillverkningsföretag nu tjänster som tillåter dem att sälja sina produkter. Den här typen av inbäddning av tjänster i tillverkningsprocessen har ökat avsevärt på senare år. Tjänster utgör nu nästan 40 % av värdet på de varor som exporteras från EU. Omkring en tredjedel av de arbetstillfällen som genereras av export av tillverkade varor finns i själva verket i företag som levererar kringtjänster som transport och logistik. För komplex utrustning, som maskiner, vindkraftverk eller medicinsk utrustning, ingår tjänster som installation, stöd, utbildning och underhåll som en del i paketet. Många andra affärs-, försäkrings-, telekommunikations- och transporttjänster behövs också.

Ökningen av tjänster som är inbäddade i tillverkningen innebär att det krävs ännu större inriktning på att liberalisera tjänster både inom EU och gentemot resten av världen. Det blir allt viktigare att förbättra marknadstillträdet för tillverkning och tjänster gemensamt. Detta innebär att vi måste gå utöver det traditionella tankesättet, där t.ex. åtaganden om liberalisering av varor och tjänster i nuläget hanteras var för sig i handelsförhandlingarna. Rörlighet för personer som tillhandahåller tjänster kan t.ex. underlätta handel med varor och tjänster och förenklad digital handel och dataflöden kan stödja både varu- och tjänsteföretag.

För att underlätta handel med tjänster måste man också vara öppen för utländska direktinvesteringar. Mer än 60 % av EU:s direktinvesteringar utomlands är knutna till handel med tjänster. Internationell handel med tjänster innebär att företagen måste etablera sig på marknader utomlands för att tillhandahålla tjänster för nya lokala kunder. WTO bedömer att två tredjedelar av tjänsterna tillhandahålls genom etableringar. Genom att investera i olika delar av världen kan tjänsteföretagen också erbjuda globala lösningar för kunderna där hemma och göra det lättare för tillverknings- och tjänsteföretag i EU att ansluta sig till de globala värdekedjorna. EU:s förhandlingar om internationella investeringar och även den internationella dimensionen i investeringsplanen för Europa kommer att underlätta dessa förbindelser.

EU är en av de 25 WTO-medlemmar som förhandlar om det ambitiösa multilaterala avtalet om handel med tjänster (Tisa). Tillsammans står de redan för 70 % av den globala handeln med tjänster och Tisa kan bli ett steg på vägen mot att alla WTO-medlemmar ska gå vidare med liberaliseringen av och reglerna för tjänster, så att de kan nå samma liberaliserings- och regleringsnivå som för varor. Dessutom bör de pågående förhandlingarna om avtalet om gröna varor i slutändan handla om de tjänster som behövs för att verkligen sälja dessa varor över gränserna. EU har också föreslagit att WTO:s utvecklingsagenda från Doha bör inriktas på tjänster som är kraftfulla stödresurser för varuhandeln.

Samtidigt är EU:s ståndpunkt om offentliga tjänster fortfarande tydlig. EU:s handelsavtal hindrar inte och kommer inte att hindra regeringar på någon nivå från att tillhandahålla, stödja eller reglera tjänster inom områden

som vatten, utbildning, hälso- och sjukvård och sociala tjänster. Inte heller kommer avtalen att hindra politiska förändringar i fråga om finansieringen eller organisationen av dessa tjänster. Handelsavtalen ska inte medföra krav på att regeringar ska privatisera några tjänster och kommer inte heller att hindra regeringar från att bredda de tjänster som de erbjuder allmänheten.

Kommissionen kommer att prioritera handel med tjänster och sträva efter ambitiösa resultat i alla handelsförhandlingar.

2.1.2. Underlätta digital handel

Den digitala revolutionen undanröjer geografiska och avståndsbaserade hinder, vilket ger enorma effekter för ekonomier och samhällen i hela världen. För handeln innebär detta nya möjligheter, även för de små och medelstora företagen och konsumenterna i EU, tack vare en global e-handelsmarknad som nu beräknas vara värd mer än 12 000 miljarder euro⁽⁸⁾. Kostnaderna för att efterleva gällande regelverk vid handel över gränserna brukar vara större för mindre företag än för stora företag, men med e-handel kan även små internetbaserade företag nå kunder över hela världen. Som världens största exportör av tjänster har EU goda möjligheter att dra fördel av detta.

Den digitala revolutionen har också inneburit nya farhågor om skyddet för konsumenter och deras personuppgifter såväl inom EU som internationellt. Kommissionen har åtagit sig att se till att EU-invånarnas grundläggande rättigheter till integritet och skyddet av personuppgifter garanteras helt och hållet genom en kraftfull rättslig ram för uppgiftsskydd⁽⁹⁾. Regler för behandlingen av personuppgifter ingår inte i förhandlingarna om handelsavtal och påverkas inte av dem.

Den digitala ekonomin medför dock att nya typer av handelshinder behöver hanteras. Några av dessa påverkar företag som är särskilt inriktade på handel genom digitala kanaler. Andra påverkar många fler typer av företag. Insamling, lagring, behandling och överföring av uppgifter (däribland ekonomisk, finansiell, statistisk och vetenskaplig information) och digitalisering har blivit en integrerad del i moderna affärsmodeller, även för tillverkningsföretag. Dessa aspekter är i själva verket centrala för utvecklingen av globala värdekedjor. Det innebär att det fria flödet av uppgifter över gränserna har blivit viktigare för EU:s konkurrenskraft i stort. Regleringssamarbete, ömsesidigt erkännande och harmonisering av standarder är de bästa verktygen för att hantera de utmaningar som finns när det gäller den digitala ekonomin.

Strategin för den digitala inre marknaden⁽¹⁰⁾ tar upp många av dessa frågor inom EU. Många företag i EU möter dock fortfarande stora hinder runt om i världen, t.ex. regler utan insyn, statliga ingripanden, oberättigade krav på lokalisering och lagring av data. Datasäkerhet är avgörande för alla företag som hanterar uppgifter. Digital infrastruktur, kryptering och gemensamma normer är också viktiga för de globala värdekedjorna och bör därför också ingå i handelspolitiken. Några av nyckelåtgärderna inom strategin för den digitala inre marknaden, t.ex. det europeiska initiativet för datormoln och upphovsrätsreformen, har en internationell dimension som kan tas upp i handelsavtal.

EU:s mål bör vara att skapa lika villkor globalt, utan diskriminering och utan oberättigade krav på datalokalisering. Europa bör arbeta för detta mål i bilaterala, plurilaterala och multilaterala sammanhang.

Kommissionen kommer att sträva efter att använda frihandelsavtal och Tisa för att fastställa regler för e-handel och gränsöverskridande dataflöden och ta itu med nya former av digital protektionism, i fullständig överensstämmelse med och utan att det påverkar EU:s regler om skydd för uppgifter och integritet.

2.1.3. Stödja rörlighet och hantera migration

Tillfälliga förflyttningar av anställda har blivit oundgängligt i alla sektorer för att kunna bedriva internationell verksamhet. Detta underlättar export och ger möjlighet att lösa problem med

⁽⁸⁾ FN:s konferens för handel och utveckling (Unctad), *Information Economy Report*, 2015.

⁽⁹⁾ Europeiska kommissionen Förslag till förordning om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (allmän uppgiftsskyddsförordning), COM(2012) 11.

⁽¹⁰⁾ Europeiska kommissionens meddelande *En strategi för en inre digital marknad i Europa*, COM(2015) 192.

kompetensunderskott. Begränsningar av rörligheten är mycket vanliga internationellt och kan leda till att det blir svårare att dra full nytta av handels- och investeringsavtal. Den yrkesmässiga rörligheten undergräver inte lagar och bestämmelser på det sociala och det arbetsrättsliga området.

Den ekonomiska potentialen i tillfälliga förflyttningar av framför allt tjänsteleverantörer lyfts fram i den europeiska migrationsagendan ⁽¹¹⁾. I agendan anges det även att man bättre bör tillvarata synergieffekter mellan olika politikområden för att tredjeländer ska få incitament för att samarbeta i migrations- och flyktingfrågor ⁽¹²⁾. Handelspolitiken bör även ta hänsyn till ramverken när det gäller återvändande och återtagande av irreguljära migranter.

Kommissionen kommer att göra följande:

- Förhandla om rörlighetsbestämmelser som direkt hänger samman med försäljning av särskilda varor och särskild utrustning (t.ex. konstruktions- eller underhållstjänster) parallellt med förhandlingar om marknadstillträde för de varorna.
- Erbjuder sig att införliva vissa fördelar med direktivet om företagsinterna överföringar av personal ⁽¹³⁾ i handels- och investeringsavtal i utbyte mot att parterna ger europeiska anställda motsvarande behandling.
- Använda översynen av blåkortsdirektivet ⁽¹⁴⁾ för att bedöma möjligheten att införa villkor för inresa och bosättning för tredjelandsmedborgare som tillhandahåller en tjänst tillfälligt i linje med EU:s åtaganden i handelsavtal.
- Främja erkännande av yrkeskvalifikationer i handelsavtal.
- Bättre tillvarata de synergieffekter som finns mellan handelspolitiken och EU:s politik på områdena återvändande/återtagande och viseringslättnader för att ge ett bättre resultat för EU i dess helhet.
- Stödja EU-finansiering av utbyte, utbildning och andra program och portaler för kapacitetsuppbyggnad som underlättar en effektiv användning av rörlighetsbestämmelser i frihandelsavtal.

2.1.4. Stärka internationellt regleringssamarbete

Globalt finns det stora skillnader i de krav som ställs på produkter och tjänster. Ibland beror detta på kulturella skillnader och samhällshänsyn, men ofta handlar det helt enkelt om att regleringsmetoder har utvecklats isolerat från varandra. Denna fragmenterade reglering innebär stora extrakostnader för tillverkarna, som måste anpassa sina produkter och/eller gå igenom flera bedömningar av överensstämmelse utan att det medför extra säkerhet eller andra fördelar för allmänheten. I vissa fall handlar det enbart om förklädd protektionism. Dessa kostnader är särskilt viktiga för små och medelstora företag, där de kan bli ett oöverstigligt hinder för marknadstillträdet.

Det är lättare att lösa dessa frågor i bilaterala förhandlingar, men regionala och globala lösningar får större effekt. Ett utökat regleringssamarbete bidrar till att underlätta handel, höja globala standarder, effektivisera regleringar och hjälpa tillsynsmyndigheter att använda sina begränsade resurser bättre. Samarbetet måste bedrivas på ett sätt som inte begränsar regeringarnas rätt att vidta åtgärder för att uppnå berättigade mål för den offentliga politiken (se 4.1.1). Framsteg med strategiska handelspartner som Förenta staterna och Japan ger ny drivkraft åt arbetet inom organ som FN:s ekonomiska kommission för Europa (Unece) för motorfordon, den internationella konferensen om harmonisering av läkemedel eller internationella standardiseringsorgan för sanitära och fytosanitära frågor, som Codex Alimentarius för livsmedel. Internationella standardiseringsorganisationer (ISO, IEC, ITU) spelar också en viktig roll. WTO skulle kunna utveckla sin roll för att främja god regleringspraxis.

Kommissionen kommer att göra följande:

⁽¹¹⁾ Europeiska kommissionens meddelande *En europeisk migrationsagenda*, COM(2015) 240.

⁽¹²⁾ Europeiska kommissionens meddelande *EU:s handlingsplan för återvändande*, COM(2015) 453.

⁽¹³⁾ Direktiv 2014/66/EU av den 15 maj 2014, EUT L 157.

⁽¹⁴⁾ Rådets direktiv 2009/50/EG av den 25 maj 2009, EUT L 155.

- Prioritera regleringsfrågor i förhandlingarna och bidra till utökat samarbete i internationella regleringsforum, samtidigt som högt ställda europeiska normer bibehålls.
- Fortsätta sitt arbete för att avskaffa icke-tariffära hinder genom tillämpning av avtal och regleringssamarbete.

2.1.5. Säkerställa effektiv tullhantering

Det är mycket viktigt att förflyttningen av varor genom den internationella försörjningskedjan hanteras effektivt. Detta ger förenklad handel, skydd för EU:s och medlemsstaternas finansiella och ekonomiska intressen och efterlevnad av handelsreglerna. Organ i EU och globalt måste hantera och minimera en rad olika risker till följd av global handel. Det krävs ökat utbyte av riskinformation (med vederbörlig hänsyn till skyddet för personuppgifter och företagshemligheter), samordning mellan tullmyndigheter och andra myndigheter och närmare internationellt samarbete. Genomförandet av regler för förenklad handel i WTO-avtal och i bilaterala avtal blir ett allt viktigare inslag i handelspolitiken, liksom att se till att sådana regler införlivas i kommande frihandelsavtal.

Kommissionen kommer att använda befintligt ömsesidigt administrativt stöd på bästa möjliga sätt och verka för att EU:s handelspartner använder sig av program för godkända ekonomiska aktörer för att hantera risker i de globala försörjningskedjorna.

2.1.6. Säkerställa tillgång till energi och råvaror

Med hänsyn till EU:s beroende av importerade resurser är tillgången till energi och råvaror avgörande för EU:s konkurrenskraft. Handelsavtal kan förbättra tillgången genom att fastställa regler om icke-diskriminering och transitering, ta itu med lokala krav på innehåll, uppmuntra energieffektivitet och handel med förnybara energikällor och se till att statligt ägda företag konkurrerar med andra företag på lika villkor enligt marknadsprinciper. Sådana bestämmelser måste helt och hållet respektera varje lands suveränitet när det gäller egna naturresurser och får inte hindra åtgärder för att skydda miljön, inklusive kampen mot klimatförändringen.

Kommissionen kommer inom ramen för det mer omfattande arbetet med att inrätta en europeisk energiunion ⁽¹⁵⁾ och i linje med råvaruinitiativet ⁽¹⁶⁾ att föreslå ett kapitel om energi och råvaror i varje handelsavtal.

2.1.7. Skydda innovationer

Kreativitet, forskning och formgivning är avgörande för en värdekedjebaserad ekonomi. Innovationer står för en tredjedel av arbetstillfällena i EU och 90 % av EU:s export ⁽¹⁷⁾. Tyvärr finns det särskilt på detta område brister i skyddet och verkställandet av immateriella rättigheter i andra jurisdiktioner, och företag utsätts ibland för påtvingad tekniköverföring. Små och medelstora företag är särskilt utsatta. EU:s handelspolitik måste stödja produkter som är innovativa och av hög kvalitet genom att skydda hela spektrumet av immateriella rättigheter, däribland patent, varumärken, upphovsrätt, formgivning och geografiska beteckningar, samt företagshemligheter. Detta handlar inte bara om att fastställa regler och förfaranden utan också om att garantera att de tillämpas.

Kommissionen kommer att göra följande:

- Intensifiera skyddet och verkställandet av immateriella rättigheter i frihandelsavtal och i WTO ⁽¹⁸⁾ och arbeta med partner för att bekämpa bedrägerier.
- Fortsätta att arbeta för en ambitiös agenda för global hälsa ⁽¹⁹⁾ och bättre tillgång till läkemedel i fattiga länder, bl.a. genom ett permanent undantag för de minst utvecklade länderna för läkemedel som omfattas av WTO-avtalet om handelsrelaterade aspekter av immaterialrätter (Trips-avtalet).

⁽¹⁵⁾ Kommissionens meddelande *En ramstrategi för en motståndskraftig energiunion med en framåtblickande klimatpolitik*, COM(2015) 80.

⁽¹⁶⁾ Europeiska kommissionens meddelande *Råvaruinitiativet*, KOM(2008) 699.

⁽¹⁷⁾ Europeiska patentverket och Kontoret för harmonisering i den inre marknaden, branschanalys, *IPR intensive industries: contribution to economic performance and employment in the EU*, 2013.

⁽¹⁸⁾ Europeiska kommissionens meddelande *Handel, tillväxt och immateriella rättigheter*, COM(2014) 389.

⁽¹⁹⁾ Europeiska kommissionens meddelande *EU:s roll i det globala hälsoarbetet*, COM(2010) 128.

2.2. Att hålla vad vi lovar: genomförande, verkställighet, små företag och arbetstagare

2.2.1. Bättre tillämpning

EU har den bredaste uppsättningen frihandelsavtal i världen och det gäller nu att se till att dessa verkligen är till nytta för alla. Trots de mycket goda resultaten av frihandelsavtalet mellan EU och Sydkorea tar företagen i allmänhet inte vara på fördelarna med de sänkta tullar som avtalet innebär fullt ut. Under avtalets första tillämpningsår var det endast 40 % av EU:s export som drog nytta av frihandelsavtalets möjligheter, medan 60 % fortfarande omfattades av onödiga tullar. Den faktiska användningen av dessa förmåner har nu förbättrats så att den omfattar två tredjedelar av EU:s export, men de stora skillnaderna i utnyttjandegrad mellan medlemsstaterna (från 80 % i Cypern, Lettland och Österrike till 40 % eller mindre i Estland, Malta och Bulgarien) och de sydkoreanska företagens högre utnyttjandegrad (80 %) tyder på att mer kan göras för att förbättra den faktiska tillämpningen av detta och andra handelsavtal som EU har.

Bättre tillämpning är ett gemensamt ansvar för kommissionen, medlemsstaterna Europaparlamentet och intressenterna. Kommissionen bör ta itu med frågor som komplicerade ursprungsregler och tullförfaranden samt brist på information och stöd. Medlemsstaterna har en kritisk roll att spela i förvaltningen och tillämpningen av EU:s tullsystem och för att främja handel och investeringar. Europaparlamentet kommer att spela en särskilt viktig roll för genomförandet av kapitlen om hållbar utveckling i handelsavtalen (se 4.2.2).

Kommissionen kommer att göra följande:

- Arbeta för enkla och konsekventa ursprungsregler och ge användarvänlig information om handelsmöjligheter. Detta är särskilt viktigt för små och medelstora företag.
- Utöka samarbetet mellan tullmyndigheter, se till att medlemsstaterna tillämpar de förenklade tullförfaranden som föreskrivs i Europeiska unionens tullkodex och samarbeta med medlemsstaterna för att använda de effektivaste elektroniska systemen, bl.a. för elektroniska betalningar.
- Föreslå ”utökade partnerskap” med medlemsstaterna, Europaparlamentet och intressenterna för att genomföra handelsavtalen. Detta skulle innebära att det nuvarande partnerskapet för marknadstillträde utvidgas och förstärks så att det utöver avlägsnande av hinder för handel och investeringar även omfattar genomförandet av frihandelsavtal, inbegripet informationskampanjer, tullsamarbete, förenklade handelsprocedurer och hållbar utveckling.
- Rapportera varje år om genomförandet av de viktigaste frihandelsavtalen och göra mer ingående efterhandsanalyser av hur effektiva EU:s handelsavtal har varit. Analyserna ska titta närmare på sektorer och medlemsstater och hur partnerländernas ekonomier har påverkats i utvalda fall.

2.2.2. Kraftfullare tillämpning av EU:s rättigheter

EU måste se till att unionens partner följer reglerna och uppfyller sina åtaganden. Detta är absolut nödvändigt såväl ekonomiskt som politiskt. Grunden för detta är konstant övervakning och engagemang från kommissionens och medlemsstaternas sida, tillsammans med partnererna. När diplomatiska insatser inte räcker till tvekar EU inte att använda WTO:s tvistlösningsmekanismer. EU är en av de mest aktiva och framgångsrika användarna av WTO:s tvistlösningsmekanism och prioriterar fall med utgångspunkt i rättslig hållbarhet, ekonomisk betydelse och systempåverkan²⁰.

Potentiella fördelar med handelsavtal måste vara tillgängliga för alla EU-medlemsstater. För detta krävs nära samarbete mellan kommissionen, medlemsstaterna och näringslivet i EU för att lösa problem, t.ex. behovet av upprepade ansökningsförfaranden för marknadstillträde som ibland ger olika resultat och kan leda till onödiga förseningar och kostnader. Detta gäller framför allt den jordbruksbaserade livsmedelssektorn, där EU är världens största exportör men inte utnyttjar denna potential fullt ut, på grund av sådana hinder. Att EU erkänns som en enda enhet när det gäller den jordbruksbaserade livsmedelssektorn är en förutsättning för att exporten från EU:s

²⁰ https://www.wto.org/english/tratop_e/dispu_e/dispu_by_country_e.htm

samtliga 28 medlemsstater behandlas på samma sätt. Samtidigt kan EU behöva undersöka hur handelspartner kan erbjudas de garantier de vill ha för att hantera problemet.

EU behöver också agera beslutsamt mot otillbörliga handelsmetoder genom antidumpnings- och antisubventionsåtgärder. Detta är nödvändigt för att upprätthålla EU:s åtagande om öppna marknader. EU är en av de största användarna av handelspolitiska skyddsåtgärder globalt. Dessa åtgärder säkerställer att förfaranden följs noggrant och tar hänsyn till alla intressen i unionen.

Kommissionen kommer att göra följande:

- Utveckla en mer samordnad strategi för ekonomisk diplomati som säkerställer att alla diplomatiska resurser som EU har används till stöd för EU:s handels- och investeringsintressen.
- Vid behov använda tvistlösningsförfaranden, även i frihandelsavtal.
- Använda den medlingsmekanism som ingår i de senaste frihandelsavtalen för att snabbt hantera icke tullrelaterade hinder.
- Identifiera de fall där vi effektivast kan dra fördel av vinsterna med EU:s inre marknad – särskilt inom det jordbruksbaserade livsmedelsområdet – för att få ännu bättre marknadstillträde. Kommissionen kommer också att ta upp fall där våra handelspartner diskriminerar mellan EU-medlemsstater.
- I fråga om handelspolitiska skyddsåtgärder kommer kommissionen särskilt att uppmärksamma subventioner och de växande problemen med kringgående av reglerna.
- Granska användningen av handelspolitiska skyddsåtgärder och utvärdera deras effektivitet och ändamålsenlighet.

2.2.3. Mer uppmärksamhet på små företag

Kostnaden för att komma in på en ny marknad väger tyngre för små och medelstora företag än för större företag. Etablering, bedömning av överensstämmelse, godkännande av produkter och erkännande av yrkeskvalifikationer kan vara förenat med samma nominella kostnader för alla företag. Dessa kostnader får dock större inverkan på små och medelstora företag som har mindre resurser för internationalisering, penetration av nya marknader, hantering av handels- och investeringshinder och regelefterlevnad. Att arbeta målmedvetet för att avlägsna hinder och skapa regleringskonvergens genom handelsavtal bör därför vara till särskild fördel för små och medelstora företag.

Samma brist på symmetri gäller för tillgång till information om möjligheter till marknadstillträde. Stora företag kan ha råd med juridisk och ekonomisk rådgivning om lagstadgade krav, men detta är svårare för små och medelstora företag. Frihandelsavtal kan t.ex. underlätta genom att det inrättas statliga webbplatser som fungerar som en gemensam kontaktpunkt för all information om gällande produktkrav.

Kommissionen kommer att göra följande:

- Ta med särskilda bestämmelser för små och medelstora företag i alla förhandlingar, bl.a. om särskilda webbportaler för att underlätta tillgången till information om produktkrav och utländska marknader, möjligheter som frihandelsavtalen innebär och tillgängligt stöd.
- Ta hänsyn till de små och medelstora företagens särskilda egenskaper i alla kapitel i handels- och investeringsförhandlingarna.
- Samordna sig med nationell politik för att främja handel samt små och medelstora företags internationaliseringsansträngningar, t.ex. inom ramen för utökade partnerskap för genomförande.
- Göra regelbundna undersökningar om hinder som små och medelstora företag möter på specifika marknader och samarbeta närmare med organ som företräder små och medelstora företag för att förstå deras behov bättre.

2.2.4. Effektivare verktyg för att hjälpa arbetstagare att anpassa sig till förändring

Handel är som sagt en viktig källa till arbetstillfällen för EU-invånarna, där export står för nästan ett av sju arbetstillfällen i EU. Handel berör också strukturella förändringar som bidrar till att förbereda ekonomin för att skapa framtidens arbetstillfällen. Den förändringen kan emellertid innebära tillfälliga störningar för vissa regioner och arbetstagare, om den nya konkurrensen blir alltför intensiv för vissa företag. Kommissionen tar hänsyn till detta i sina handelsförhandlingar, ser till att det införs lämpliga övergångsperioder, att vissa sektorer utesluts, eller använder tullkvoter och skyddsklausuler. Därför tenderar de negativa konsekvenserna att vara begränsade när nya handelsavtal tillämpas, vilket framgår av frihandelsavtalet mellan EU och Sydkorea. Trots farhågor innan avtalet trädde i kraft har det inte lett till någon kraftig ökning av import som skadar EU:s industri. Det har inte uppstått något behov av att aktivera den övervakningsmekanism som föreskrivs i avtalet eller att inleda några skyddsutredningar.

För de personer som påverkas direkt är detta dock ingen liten förändring. Det är en stor personlig utmaning. För att hitta ett nytt arbete måste man ofta lära sig nya färdigheter, anpassa sig till nya arbetsmetoder eller överväga att flytta till en annan region eller EU-medlemsstat för att ta vara på jobbtillfällen. Inget av detta är enkelt. Därför behöver människor både tid och stöd för att förbereda sig för förändringar och anpassa sig när de uppstår.

Därför är det nödvändigt att hantera förändringar aktivt, för att fördela fördelarna med globaliseringen rättvist och begränsa de negativa konsekvenserna. De sociala konsekvenserna av att marknader öppnas måste hanteras.

EU och medlemsstaterna har ett ansvar för att se till att en aktiv arbetsmarknadspolitik hjälper dem som förlorar sina jobb att snabbt hitta nya, antingen i mer konkurrenskraftiga företag inom samma sektor eller inom ett helt nytt yrke. **Kommissionen för en politik för jobb och tillväxt som har till syfte att främja skapandet av nya och hållbara arbetstillfällen i EU.** Utbildningspolitiken är en avgörande komponent och måste stödja kontinuerlig kompetensutveckling för att förbereda arbetstagarna för framtidens jobb. EU:s struktur- och investeringsfonder stöder detta mål.

Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter är ett annat verktyg som ger stöd till företag som drabbas av tydligt avgränsade förluster av arbetstillfällen av engångskaraktär – t.ex. fabriksnedläggningar inom EU på grund av internationell konkurrens eller utflyttning. Hittills har den reserv som har avsatts för möjliga ingripanden genom fonden aldrig utnyttjats fullt ut under ett visst år. Resten av reserven skulle kunna komma till god användning om kriterierna för utbetalning utvidgades.

Kommissionen kommer att göra följande:

- Se över resultatet av den europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter för att öka fondens effektivitet.
- Utöka samrådet med arbetsmarknadens parter om möjliga effekter av handel och investeringar på sysselsättningen, särskilt inom ramen för bedömningar av konsekvenserna för hållbar utveckling.

3. En handels- och investeringspolitik med mer insyn

Handelspolitiken diskuteras mer i dag än någon gång tidigare under de senaste åren. Många undrar om politiken är avsedd att stödja övergripande europeiska intressen och principer eller de snäva målen för stora företag. Vissa har upplevt inriktningen på regleringsfrågor i de senaste förhandlingarna, särskilt om TTIP, som ett hot mot EU:s sociala modell och regleringsmodell. Dessutom har EU fått ansvar för investeringsskydd och tvistlösning genom Lissabonfördraget, vilket har utlöst en het debatt om huruvida de mekanismer som medlemsstaterna hittills har utvecklat för att garantera detta skydd undergräver EU:s och medlemsstaternas rätt till regelgivning. En tredje aspekt på den aktuella offentliga debatten om handel är att konsumenterna blir allt mer välinformerade om och intresserade av de sociala villkoren och miljöförhållandena på produktionsplatserna runt om i världen och även av respekten för mänskliga rättigheter. Slutligen granskas frihandelsavtalens konsekvenser för andra länder än partnerlandet i allt större utsträckning, särskilt i fråga om de minst utvecklade länderna.

Kommissionen tar dessa farhågor på allvar. Beslutsfattandet måste vara transparent och diskussionerna måste bygga på fakta. Beslutsfattandet måste besvara människors farhågor när det gäller EU:s sociala modell. Kommissionen måste driva en politik som gynnar samhället som helhet och som främjar europeiska och universella normer och värden tillsammans med de grundläggande ekonomiska intressena. Större tonvikt måste läggas på hållbar utveckling, mänskliga rättigheter, skatteundandragande, konsumentskydd och ansvarsfull och rättvis handel.

3.1. Närmare samarbete med medlemsstaterna, Europaparlamentet och det civila samhället

Europaparlamentet har i egenskap av medlagstiftare tillsammans med rådet också en central roll att spela för att garantera en fullständig demokratisk granskning av och ansvarsskyldighet för handelspolitiken. Parlamentet och kommissionen har intensifierat sina kontakter och säkerställer en nära medverkan för parlamentet i alla steg i förhandlingarna.

Kommissionen kommer också att intensifiera sina ansträngningar för att främja en väl underbyggd diskussion i medlemsstaterna och en fördjupad dialog med det civila samhället i stort. Det här är en möjlighet att öka invånarnas medvetenhet om pågående och planerade handels- och investeringsförhandlingar och få återkoppling i olika ämnen från de berörda intressenterna.

I linje med principerna för agendan för bättre lagstiftning⁽²¹⁾ ska alla betydande initiativ inom det handelspolitiska området genomgå en konsekvensbedömning. Under förhandlingarna om stora handelsavtal gör kommissionen bedömningar av konsekvenserna för hållbar utveckling. Detta möjliggör en mer fördjupad analys av de potentiella ekonomiska, sociala och miljömässiga konsekvenserna av handelsavtal, bl.a. för små och medelstora företag, konsumenter, specifika ekonomiska sektorer, mänskliga rättigheter och utvecklingsländer. Kommissionen analyserar också avtalens ekonomiska konsekvenser efter det att de har ingåtts och gör efterhandsutvärderingar när de har genomförts. Konsekvensbedömningarna och utvärderingarna är mycket viktiga för utformningen av en solid, transparent och evidensbaserad handelspolitik.

Kommissionen kommer att göra följande:

- Göra det nära samarbetet med Europaparlamentet i samband med TTIP till regel för alla förhandlingar.
- Aktivt samverka med det civila samhället och allmänheten i stort inom ramen för dialogerna med det civila samhället och med medborgarna. Ledamöter av kommissionen kommer regelbundet att besöka medlemsstater och nationella parlament.
- Uppmana nationella regeringar att agera mer aktivt i diskussionerna om handel.

3.2. En öppnare beslutsprocess

Insyn är avgörande för bättre lagstiftning. Bristen på insyn undergräver legitimiteten i EU:s handelspolitik och allmänhetens förtroende. Det finns ett behov av mer insyn i handelsförhandlingarna, framför allt när de handlar om inrikespolitiska frågor som reglering. Kommissionen har vidtagit helt nya åtgärder för att tillgodose detta behov, framför allt genom att offentliggöra EU:s förhandlingsförslag. På samma sätt har rådet offentliggjort förhandlingsdirektiven för TTIP och Tisa. Dessutom offentliggör kommissionen information på sin webbplats om möten med berörda företrädare som anordnas av alla medlemmar i Europeiska kommissionen, deras kabinett och generaldirektörer.

Det bör ges insyn i alla faser i förhandlingscykeln från det att målen fastställs till själva förhandlingarna och fasen efter förhandlingarna.

Utöver de befintliga åtgärderna kommer kommissionen att göra följande:

- När förhandlingar inleds, uppmana rådet att offentliggöra alla förhandlingsdirektiv om frihandelsavtal direkt när de har antagits.

⁽²¹⁾ Europeiska kommissionens meddelande *Bättre lagstiftning för bättre resultat – en EU-agenda*, COM(2015) 215.

- Under förhandlingarnas gång, utvidga TTIP-praxis med att offentliggöra EU-texter på internet för alla handels- och investeringsförhandlingar och klargöra för alla nya partner att förhandlingarna måste följa en öppen strategi.
- När förhandlingarna är slutförda, offentliggöra avtalstexten direkt, i befintligt skick, utan att invänta den rättsliga revisionen.

Insynen bör utökas även i fråga om handelspolitiska skyddsåtgärder. EU går redan längre än vad WTO-normerna kräver i fråga om öppenhet, men det går att göra mer.

Kommissionen kommer att göra följande:

- Från och med första halvåret 2016, ge parter som berörs av handelspolitiska skyddsåtgärder mer insyn, t.ex. genom att ge dem tillgång till fler handlingar och på ett enklare sätt, genom en särskild webbplats.
- Från och med första halvåret 2016 även ge allmänheten mer insyn, t.ex. i fråga om offentliggörande av icke-konfidentiella versioner av klagomål och krav på översyn av befintliga åtgärder, inbegripet översyn vid giltighetstidens utgång.
- Undersöka initiativ för att ytterligare öka insynen på medellång sikt, t.ex. möjligheten att ge berörda parter juridiska företrädare bättre tillgång till undersökningshandlingar i antidumpnings- och antisubventionsförfaranden och utöka allmänhetens tillgång till icke-konfidentiella handlingar.

4. En handels- och investeringspolitik som baseras på värden

Kommissionen kommer också att gå längre än att göra förändringar i den handelspolitiska beslutsprocessen. Allmänheten är oroad över viktiga frågor, som hur regleringar och investeringar kommer att behandlas i handelsavtalen och hur EU:s handelspolitik stämmer överens med EU:s mer övergripande värden.

4.1. En mer lyhörd inställning till allmänhetens förväntningar på regleringar och investeringar

4.1.1. Se till att konsumenter kan lita på produkter de köper i en global ekonomi.

Konsumenterna har fått fördelar av att handelshinder har undanröjts och har fått ett större utbud av produkter till lägre priser. I dag har EU-invånarna tillgång till produkter från alla delar av världen och kan köpa tjänster tack vare förenklade resor och digitala nät. Nya handelsavtal kan öka utbudet och sänka priserna ytterligare. Men konsumenterna är också måna om att de produkter de använder ska vara säkra och att mänskliga rättigheter, arbetstagares rättigheter och miljö respekteras i tillverkningen.

Konsumenterna har rätt att veta vad de köper så att de kan fatta väl underbyggda beslut. Reglerna på EU:s inre marknad innebär att konsumenterna kan känna fullt förtroende för de varor och tjänster de köper från andra EU-medlemsstater. EU:s regler för hälsa, säkerhet, konsumentskydd, arbetstagare och miljö hör till de mest skyddande och effektiva i världen. Men samma situation råder inte i alla övriga delar av världen. Och i en öppen global ekonomi där produkter tillverkas i värdekedjor som går genom både utvecklade länder och utvecklingsländer, är det svårare att garantera att konsumenterna kan lita på vad de köper. Detta måste kommissionen ta itu med.

EU:s handels- och investeringspolitik måste bemöta konsumenternas farhågor genom att förstärka initiativ för företags sociala ansvar och företagsbesiktningar i hela tillverkningskedjan, med inriktning på respekt för mänskliga rättigheter och värdekedjornas sociala aspekter (bl.a. arbetstagares rättigheter) och miljöaspekter (se 4.2.3). Samtidigt måste medlemsstaternas regeringar också ta sitt ansvar för att tillämpa EU:s förordningar om varor och tjänster på såväl importerade som inhemskt tillverkade produkter.

Regleringssamarbete (se 2.1.4) kan också bidra till att främja högt ställda normer. Genom att engagera partner i regleringssamarbete kan kommissionen utbyta idéer och bästa praxis och främja EU-normer på ett sätt som kommer att hjälpa konsumenter överallt att dra fördel av de högsta och effektivaste skyddsnivåerna. Handelsavtal är ett sätt att skapa politisk drivkraft för den här typen av dialog. I motsats till traditionella handelsförhandlingar handlar regleringssamarbete dock inte om att ge och ta eller om att byta en reglering mot en annan.

Kommissionen kommer att göra följande:

- I linje med EU:s gällande handelspolitik sörja för att inga EU-handelsavtal ska leda till sämre konsumentskydd, miljöskydd, socialt skydd eller arbetarskydd än vad EU har i dag. De ska inte heller hindra EU eller medlemsstaterna från att vidta åtgärder i framtiden för att uppnå legitima mål för den offentliga politiken på grundval av den skyddsnivå som de anser är lämplig. Ett handelsavtal får bara leda till förändringar i skyddsnivån som innebär en förstärkning.
- Arbeta med konsumentssammanslutningar, expertgrupper och berörda organisationer i det civila samhället för att se till att handels- och investeringspolitiken stämmer överens med konsumenternas krav.
- Förstärka analysen av handelspolitikens konsekvenser för konsumenter, genom både konsekvensbedömningar och utvärderingar i efterhand.

4.1.2. Främja ett nytt förhållningssätt till investeringar

Att stärka investeringarna står i centrum för kommissionens ekonomiska prioriteringar, men investeringsskydd och skiljedomsförfaranden har utlöst en hetsig diskussion om rättvisa och behovet av att upprätthålla offentliga myndigheters rätt att införa regleringar såväl inom EU som i partnerländer, i synnerhet i samband med TTIP-förhandlingarna.

Under de senaste 50 åren har staterna upprättat ett tätt globalt nät av mer än 3 200 bilaterala investeringsöverenskommelser – varav 1 400 omfattar EU-medlemsstater – som syftar till att skydda och uppmuntra investeringar.

Den pågående debatten har belyst risken för missbruk av bestämmelser som ofta ingår i dessa överenskommelser samt brister i fråga om insyn och skiljedomarnas oberoende. Behovet av reformer erkänns nu i stora delar av världen och nyligen framhölls i en rapport från Unctad ⁽²²⁾ att samtidigt som nästan alla länder deltar i det globala investeringssystemet och har ett verkligt intresse av det, verkar ingen särskilt nöjd med det. Frågan är inte om systemet bör ändras utan hur. Att fortsätta som förut är inte ett alternativ, men det grundläggande målet för investeringsskyddet är fortfarande giltigt, eftersom partiskhet mot utländska investerare och kränkningar av äganderättigheter fortfarande är ett problem.

EU är den som bäst kan leda reformen av – och som har ett särskilt ansvar för – det globala investeringssystemet, som dess grundare och viktigaste aktör. Kommissionen har ett nytt ansvar för investeringsskyddet sedan Lissabonfördraget överförde behörighet till EU inom detta område. Därför har kommissionen gjort reformen till en prioriterad fråga och är redo att ta ledningen globalt. Den har redan börjat med att reformera systemet i samband med TTIP²³.

Kommissionen kommer att göra följande:

- Som ett första steg införa moderna bestämmelser i bilaterala avtal, med starkare tonvikt vid statens rätt att införa regleringar, något som inte framhölls tillräckligt tydligt tidigare. EU:s bilaterala avtal kommer att inleda omvandlingen av den gamla mekanismen för att lösa tvister mellan investerare och stater till ett offentligt system för investeringsdomstolar, med en domstol i första instans och en appellationsdomstol som fungerar som traditionella domstolar. Det ska finnas en tydlig uppförandekod för att undvika intressekonflikter och oberoende domare med goda tekniska och rättsliga kvalifikationer som är jämförbara med vad som krävs för medlemmar i permanenta internationella domstolar, som internationella domstolen och WTO:s överprövningsorgan.
- Parallellt kommer kommissionen att arbeta med partner för att skapa samförstånd kring en fullt fungerande, permanent internationell investeringsdomstol.
- På längre sikt stödja införandet av investeringsregler i WTO. Detta skulle vara en möjlighet att förenkla och uppdatera det nuvarande nätet av bilaterala avtal och skapa ett tydligare och mer inkluderande system med större legitimitet.
- Innan mandatperioden löper ut gå igenom vilka framsteg som gjorts, se över 2010 års meddelande om internationella investeringar²⁴ och göra en färdplan för framtiden.

4.2. En handelsagenda för att främja hållbar utveckling, mänskliga rättigheter och gott styre

Enligt EU:s fördrag ska EU främja sina värden, däribland utveckling av fattigare länder, högt ställda sociala och miljörelaterade normer och respekt för mänskliga rättigheter överallt i världen. I det här avseendet måste handels- och investeringspolitiken vara samstämmig med andra instrument för EU:s yttre åtgärder.

Ett av EU:s mål är att se till att ekonomisk tillväxt går hand i hand med social rättvisa, respekt för mänskliga rättigheter, högt ställda normer för arbetsvillkor och miljö samt skydd av hälsa och säkerhet. Detta gäller utrikes- såväl som inrikespolitiken och omfattar alltså även handels- och investeringspolitiken. EU har varit ledande när det gäller att integrera hållbara utvecklingsmål i handelspolitiken och göra handeln till ett effektivt verktyg för att främja hållbar utveckling globalt. Hur viktig handelspolitikens potentiella bidrag till hållbar utveckling är bekräftades nyligen på nytt i 2030-agendan för hållbar utveckling, inklusive målen för hållbar utveckling, som kommer att vägleda de globala insatserna under de kommande 15 åren.

⁽²²⁾ Unctad, *World Investment Report*, 2015.

⁽²³⁾ Kommissions utkast till texten för TTIP – investeringar, http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/september/tradoc_153807.pdf

⁽²⁴⁾ Kommissionens meddelande om en samlad EU-politik för internationella investeringar, KOM(2010) 343.

4.2.1. Använda handel och investeringar till stöd för tillväxt för alla i utvecklingsländer

EU ligger i framkant när det gäller att använda handelspolitiken för att främja utvecklingen i de fattigaste länderna.

- **EU är den marknad som är mest öppen för utvecklingsländernas export.** Allt utom vapen-initiativet (Everything But Arms, EBA) ⁽²⁵⁾ från 2001 innebar en radikal öppning av EU-marknaden för de minst utvecklade länderna utan tullar eller kvoter. Det har varit effektivt. Om man inte räknar med energi, importerar EU mer från de minst utvecklade länderna än Förenta staterna, Kanada, Japan och Kina tillsammans. EU har också ingått framgångsrika ekonomiska partnerskapsavtal med länder i Afrika, Västindien och Stillahavsområdet, och framför allt nu senast i Afrika (se 5.2.3).
- **EU:s mål är att stödja utvecklingen genom att ge länder möjlighet att integreras i och förflytta sig uppåt i regionala och globala värdekedjor.** EU har mildrat sina ursprungsregler i det allmänna preferenssystemet. De är nu mindre komplicerade, enklare att följa och ger större möjligheter att göra inköp baserat på regional och transregional kumulering mellan länder. EU och dess medlemsstater har också genomfört globala Aid for Trade-insatser som motsvarar mer än en tredjedel av stödet globalt, upp till cirka 11 miljarder euro per år.
- **I linje med principen om en konsekvent politik för utveckling** måste EU se till att unionens handels- och investeringsinitiativ bidrar till en hållbar tillväxt och sysselsättning samt ger så små negativa konsekvenser som möjligt för de minst utvecklande länderna och de andra mest behövande länderna. Detta är särskilt relevant när det gäller TTIP, eftersom EU och USA är världens två största marknader för utvecklingsländernas varor och tjänster.

Kommissionen kommer att göra följande:

- Göra en halvtidsöversyn av det allmänna preferenssystemet fram till 2018 och framför allt dra lärdom av de viktigaste resultaten av den särskilda stimulansordningen för hållbar utveckling och gott styre (GSP plus). Granskningen kommer också ge tillfälle att utvärdera erfarenheterna av förmåner för varor och överväga liknande förmåner i fråga om tjänster från de minst utvecklade länderna till allt utom vapen-initiativet, i linje med undantaget nyligen för de minst utvecklade länderna i fråga om tjänster som godkänts av WTO.
- Tillsammans med EU-medlemsstaterna granska EU:s gemensamma strategi "Aid for Trade" från 2007 ⁽²⁶⁾ för att öka utvecklingsländernas kapacitet att ta vara på möjligheterna med handelsavtalen i linje med 2030-agendan för hållbar utveckling.
- Inom ramen för TTIP och andra förhandlingar om regleringsfrågor föreslå alternativ som förstärker ett mer omfattande internationellt regleringssamarbete och får positiva sidoeffekter i tredjeländer, särskilt i utvecklingsländer.
- Göra en ingående analys av vilka effekter nya frihandelsavtal kan få för de minst utvecklade länderna genom bedömningar av konsekvenserna för hållbar utveckling, med syftet att utforma stödåtgärder vid behov.
- Fortsätta att stödja ett meningsfullt paket för de minst utvecklade länderna när Doha-rundan avslutas och driva på i G20, WTO och andra multilaterala forum för en noggrann övervakning av hur tredjeländers protektionistiska åtgärder påverkar de minst utvecklade länderna och hur dessa åtgärder ska avskaffas.

4.2.2. Främja hållbar utveckling

EU är också ledande när det gäller att använda handelspolitiken för att främja de sociala och miljörelaterade pelarna i hållbar utveckling. Detta görs positivt och baserat på incitament, utan någon dold protektionistisk agenda.

⁽²⁵⁾ Rådets förordning (EG) nr 416/2001 av den 28 februari 2001, EGT L 60.

⁽²⁶⁾ Slutsatser från Europeiska unionens råd om en EU-strategi för "Aid for Trade": Förstärkt EU-stöd till handelsrelaterade behov i utvecklingsländer, dok.14470/07 av den 29 oktober 2007.

- **GSP plus är ett innovativt verktyg som innehåller incitament och stöd till mänskliga rättigheter, hållbar utveckling och gott styre** i länder som har åtagit sig att tillämpa de grundläggande internationella konventionerna inom dessa områden.
- **EU spelar en nyckelroll för att driva förhandlingarna framåt om ett avtal om gröna varor tillsammans med 16 andra stora WTO-medlemmar.** Syftet är att underlätta handeln med viktig grön teknik som förnybar energiproduktion, avfallshantering och kontroll av luftföroreningar och bidra till kampen mot klimatförändringen och skydda miljön.
- **EU:s senaste frihandelsavtal inbegriper också systematiskt bestämmelser om handel och hållbar utveckling.** Syftet är framför allt att ge den ökade handeln och de ökade investeringarna så stor potential som möjligt i fråga om anständigt arbete och miljöskydd, däribland kampen mot klimatförändringen och att arbeta tillsammans med partnerländerna i en samarbetsprocess som främjar öppenhet och medverkan från det civila samhället. Bestämmelserna möjliggör också en oberoende och opartisk översyn.

När frihandelsavtalen träder i kraft kommer EU att behöva se till att bestämmelserna om handel och hållbar utveckling genomförs och används effektivt, bl.a. genom att erbjuda lämpligt stöd i utvecklingssamarbetet. Detta är ett avgörande steg för att skapa förändring på plats. Att respektera åtaganden om arbetstagares rättigheter och miljöskydd kan vara en stor utmaning för vissa av våra handelspartner. Kommissionen är beredd att hjälpa handelspartnerna att förbättra läget. Genom att samordna stöd- och samarbetsprogrammen inom dessa områden kommer EU att kunna ta vara på möjligheterna och använda närmare handelsförbindelser för att främja denna värdebaserade agenda.

Kommissionen kommer att göra följande:

- Fokusera på genomförandet av de dimensioner som gäller hållbar utveckling i frihandelsavtalen. Detta bör vara en central del i det utökade partnerskapet med medlemsstaterna, Europaparlamentet och intressenterna i genomförandet av frihandelsavtalen samt i dialogen med det civila samhället.
- Prioritera arbetet för att tillämpa de grundläggande arbetsrättsliga normerna effektivt (avskaffa barnarbete och tvångsarbete, icke-diskriminering på arbetsplatsen, föreningsfrihet och kollektivavtal) samt arbetsmiljönormerna i genomförandet av frihandelsavtalen och det allmänna preferenssystemet.
- Höja prioriteringen av hållbar förvaltning och bevarande av naturresurser (biologisk mångfald, mark och vatten, skog och virke, fiske och vilda djur och växter) och av kampen mot klimatförändringen i frihandelsavtalen och tillämpningen av dem.
- Erbjuder en bättre sammankoppling mellan handelspolitiska instrument som syftar till att ta itu med arbetstagares rättigheter och miljöskydd (det allmänna preferenssystemet, kapitel om hållbar utveckling i frihandelsavtalen) och stöd-/samarbetsåtgärder inom dessa områden för att hjälpa våra partner att säkerställa en hög skyddsnivå.
- Främja ett ambitiöst och innovativt kapitel om hållbar utveckling i alla handels- och investeringsavtal. I TTIP bör kapitlet innehålla långtgående åtaganden om alla centrala arbetstagarrättigheter i linje med de grundläggande konventionerna från Internationella arbetsorganisationen (ILO) och om att säkerställa en god arbetsmiljö och anständiga arbetsvillkor i enlighet med ILO:s agenda för anständigt arbete. Det bör också innehålla långtgående åtaganden om miljöskydd i förhållande till multilaterala miljöavtal.
- Ta hänsyn till hållbar utveckling inom alla relevanta områden i frihandelsavtalen (t.ex. energi och råvaror eller offentlig upphandling).
- Stödja ett meningsfullt resultat i förhandlingarna om avtalet om gröna varor. Målet bör vara att avskaffa tullar på gröna varor, öppna marknaderna för gröna tjänster och införa en mekanism för att hantera icke-tariffära handelshinder i framtiden. Kommissionen vill göra det lätt att lägga till nya produkter till förteckningen och att tillåta så många länder som möjligt att ansluta sig till initiativet.

4.2.3. Säkerställa ansvarsfull förvaltning av försörjningskedjor

En ansvarsfull förvaltning av globala försörjningskedjor är nödvändig för att handelspolitiken ska stämma överens med EU:s värden. EU har redan vidtagit åtgärder med särskilda partner (t.ex.

hållbarhetspakten med Bangladesh och initiativet för arbetstagarrättigheter i Myanmar/Burma) och genom särskilda frågor (initiativet om konfliktmineraler ⁽²⁷⁾, förordningar om olaglig avverkning ⁽²⁸⁾, hållbarhetskriterier för biodrivmedel ⁽²⁹⁾, företagsrapportering om försörjningskedjefrågor ⁽³⁰⁾, insyn i företag om betalningar till regeringar från utvinnings- och avverkningsindustrin ⁽³¹⁾). Kommissionen kommer att utveckla dessa politikområden ytterligare under de kommande åren. De är komplexa och måste innefatta en rad offentliga och privata aktörer och aktörer från det civila samhället för att ge meningsfulla förändringar för människorna på plats. De omfattar också en blandning av icke-bindande och innovativa verktyg och rättsliga ändringar.

Kommissionen kommer att göra följande:

- Tillsammans med den höga representanten stödja genomförandet av FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter, FN:s globala pakt och ILO:s trepartsuttalande om multinationella företag och socialpolitik och uppmuntra EU:s handelspartner att följa dessa internationella principer, i synnerhet OECD:s riktlinjer för multinationella företag.
- Aktivt främja internationell spridning av EU:s ambitiösa strategier för konfliktmineraler och olaglig avverkning, med utgångspunkt i arbetet inom OECD, FN och G7.
- I nära samarbete med ILO och OECD utveckla en global strategi för att förbättra arbetsvillkoren inom konfektionssektorn.
- Identifiera och bedöma nya sektorsbaserade eller geografiska möjligheter för ytterligare partnerskap för ansvarsfulla försörjningskedjor.
- Öka insynen i försörjningskedjor och förbättra konsumentinformationen genom att skapa kompletterande initiativ för rapportering från stora EU-företag om företagsbesiktningar inom försörjningskedjor, särskilt genom att årligen offentliggöra en förteckning över rapporter från företag som deltar i rapporteringen om ansvarsfulla försörjningskedjor³².

4.2.4. Främja rättvisa och etiska handelssystem

Att främja rättvisa och etiska handelssystem återspeglar EU-konsumenternas krav och bidrar till utvecklingen av mer hållbara handelsmöjligheter för små producenter i tredjeländer. I dag finns det inte tillräckligt med information om tillgång till rättvisa handelssystem för producenter och EU-konsumenter. Kommissionen kan underlätta denna koppling och öka medvetenheten på både tillgångs- och efterfrågesidan.

Kommissionen kommer att göra följande:

- Använda den befintliga strukturen för genomförande av frihandelsavtalen för att främja rättvis handel och andra hållbarhetssystem som t.ex. EU:s ekologiska program.
- Mer systematiskt ta upp rättvis och etisk handel i den kommande översynen av EU:s strategi Aid for Trade och rapportera om projekt som berör rättvis handel inom ramen för sin årliga rapport om Aid for Trade.
- Genom EU-delegationerna och i samarbete med den höga representanten, främja system för rättvis och etisk handel för små producenter i tredjeländer, med utgångspunkt i befintliga initiativ med bästa praxis.

⁽²⁷⁾ Europeiska kommissionens förslag till förordning COM(2014) 111.

⁽²⁸⁾ Förordning (EU) nr 995/2010 av den 20 oktober 2010, EUT L 295, kommissionens delegerade förordning (EU) nr 363/2012 av den 23 februari 2012, EUT L 115, kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 607/2012 av den 6 juli 2012, EUT L 177.

⁽²⁹⁾ Kommissionens förordning (EU) 1307/2014 av den 8 december 2014, EUT L 351, Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/28/EG av den 23 april 2009, EUT L 140.

⁽³⁰⁾ Direktiv 2014/95/EU av den 22 oktober 2014, EUT L 330 och direktiv 2013/34/EU av den 26 juni 2013, EUT L 182.

⁽³¹⁾ Direktiv 2013/50/EU av den 22 oktober 2013, EUT L 294.

³² I direktiv 2014/95/EU föreskrivs att vissa stora företag och koncerner ska tillhandahålla icke-finansiell information och upplysningar om mångfaldspolicy.

- Intensifiera stödet till arbete i internationella forum, som Internationella handelscentrumet, för att samla in marknadsuppgifter som berör marknader för etisk och rättvis handel och som sedan kan ligga till grund för övervakningen av marknadsutvecklingen.
- Utveckla informationsåtgärder i EU, särskilt i samarbete med lokala myndigheter i EU, eventuellt genom att lansera ett pris för EU-städer med rättvis och etisk handel.

4.2.5. Främja och försvara mänskliga rättigheter

Handelspolitiken kan vara ett kraftfullt verktyg för att främja mänskliga rättigheter i tredjeländer tillsammans med andra politiska åtgärder från EU, framför allt utrikespolitik och utvecklingssamarbete. Brott mot mänskliga rättigheter i globala försörjningskedjor, t.ex. de värsta formerna av barnarbete, tvångsarbete för interner, tvångsarbete till följd av människohandel och markrofferi förtjänar att uppmärksammas särskilt. Hänsyn till mänskliga rättigheter har tagits med i allt högre grad i EU:s bilaterala frihandelsavtal, i unilaterala förmåner (framför allt i GSP plus) och i EU:s politik för exportkontroll. Vid fall av allvarliga och systematiska kränkningar av mänskliga rättigheter har mottagarländerna t.ex. förlorat sina förmåner inom ramen för det allmänna preferenssystemet (t.ex. Sri Lanka, Vitryssland, Myanmar/Burma), tills situationen har förbättrats tillräckligt mycket. Kommissionen har också tagit fram riktlinjer för att göra det lättare att undersöka hur handelspolitiska initiativ påverkar mänskliga rättigheter i både EU och partnerländerna.

Kommissionen försöker hitta ett effektivt exportkontrollsystem för varor som används för tortyr eller dödsstraff och stödjer den översyn som nu pågår³³. För att man ska kunna uppnå EU:s mål att avskaffa dödsstraffet och kontrollera varor som används för omänsklig behandling krävs det en rigorös efterlevnadskontroll och informationsutbyte mellan myndigheter.

Kommissionen kommer att göra följande:

- Se till att bestämmelserna om handel och investeringar i EU:s handlingsplan för mänskliga rättigheter 2015–2018⁽³⁴⁾ tillämpas.
- Tillsammans med den höga representanten utöka dialogen med vissa länder i det allmänna preferenssystemet och allt utom vapen-initiativet där EU kan få störst effekt i kampen mot kränkningar av mänskliga rättigheter. Lärdomar ska dras av den övervakningsstrategi som har tillämpats för partner i GSP plus och kommissionen ska fortsätta att ha beredskap för att dra in förmåner i det allmänna preferenssystemet i de allvarligaste fallen.
- Bidra till det internationella målet att undanröja alla de värsta formerna av barnarbete⁽³⁵⁾ och avskaffa tvångsarbete för interner genom att arbeta med tredjeländer (särskild dem som EU erbjuder att delta i det allmänna preferenssystemet eller har avtal med) och genom att främja partnerskap och lösningar med flera aktörer i förekommande fall.
- Förstärka analysen av handelspolitikens konsekvenser för mänskliga rättigheter, både i konsekvensbedömningar och i efterhandsutvärderingar med utgångspunkt i de nyligen framtagna riktlinjerna.
- Föreslå en långtgående modernisering av EU:s politik för exportkontroll av varor med dubbla användningsområden, bl.a. förhindrande av missbruk av digitala övervaknings- och intrångssystem⁽³⁶⁾ som leder till kränkningar av mänskliga rättigheter.

³³ Kommissionens förslag till förordning om ändring av rådets förordning (EG) nr 1236/2005 (COM(2014) 0001).

⁽³⁴⁾ Rådets slutsatser om handlingsplanen för mänskliga rättigheter och demokrati (2015–2019), dok. 10897/15 av den 20 juli 2015.

⁽³⁵⁾ Arbetsdokument från kommissionens avdelningar *Trade and worst forms of child labour*, SWD(2013) 173.

⁽³⁶⁾ Europeiska kommissionens meddelande *Översyn av systemet för exportkontroll: att trygga säkerhet och konkurrenskraft i en föränderlig värld*, COM(2014) 244.

4.2.6. Bekämpa korruption och främja gott styre

Korruption är ett gissel för ekonomier och samhällen. Den hindrar länder från att utvecklas, snedvrider offentlig upphandling, slösar begränsade offentliga medel, avskräcker från investeringar, hindrar handel och skapar osund konkurrens. Korruption urholkar rättsstatsprincipen och invånarnas förtroende.

Handelspolitiken bidrar redan till kampen mot korruption, t.ex. genom att öka insynen i förordningar och upphandlingsförfaranden och genom att förenkla tullförfaranden. Inom ramen för GSP plus erbjuder EU handelsförmåner för länder som ratificerar och tillämpar internationella konventioner om gott styre, däribland FN:s konvention mot korruption ⁽³⁷⁾.

Handelsavtal kan användas mer för att ta itu med korruption och se till att internationella konventioner och principer tillämpas i praktiken.

Kommissionen kommer att göra följande:

- Använda frihandelsavtal för att övervaka inhemska reformer i fråga om rättsstatsprincipen och styre och införa samrådsmekanismer i fall av strukturell korruption och svagt styre.
- Föreslå att ambitiösa bestämmelser om bekämpning av korruption ska ingå i förhandlingarna om alla kommande handelsavtal, med början i TTIP.

5. Ett framåtblickande förhandlingsprogram för att forma globaliseringen

För att man ska kunna tillvarata handelns fulla potential krävs det ett ambitiöst och framåtblickande program för multilaterala och bilaterala förhandlingar.

5.1. Gjuta nytt liv i det multilaterala handelssystemet

Det multilaterala systemet måste förbli en av grundvalarna för EU:s handelspolitik. WTO:s regelverk är grunden för världshandelssystemet. Trots vissa förbättringar har detta regelverk dock i stort sett varit oförändrat under de senaste tjugo åren, på grund av misslyckandet med att slutföra förhandlingarna om utvecklingsagendan från Doha och att WTO-medlemmarnas ansträngningar nu fokuseras på andra saker. EU bör göra allt i sin makt för att återupprätta WTO som en centralpunkt för handelsförhandlingar. Alla vinner på globala regler som gäller för nästan alla länder – 161 vid den senaste räkningen. De som har mest att förlora på att WTO inte kan gå vidare är de mest sårbara utvecklingsländerna och länder utan en aktiv bilateral eller regional agenda.

5.1.1. Göra framsteg inom WTO

För återupprätta sin ställning som pådrivande i liberaliseringen av den globala handeln och som det viktigaste forumet för handelsförhandlingar måste WTO först gå vidare efter utvecklingsagendan från Doha. För detta krävs att alla medlemmar visar stort ansvar. WTO:s tionde ministerkonferens i Nairobi i december 2015, den första i Afrika, kommer vid en kritisk tidpunkt. EU är redo att göra sitt för att nå ett avtal, men det hänger inte på EU ensamt om detta ska lyckas. De parametrar som förhandlingarna gällde 2008 – det senaste allvarliga försöket att slutföra förhandlingarna – fungerade inte. Utvecklingen sedan dess visar ännu tydligare att det inte kommer att gå att slutföra förhandlingarna utifrån dem. WTO-medlemmarna bör erkänna att det krävs en stor förändring.

EU bör med utgångspunkt i en överenskommelse i Nairobi försöka gjuta nytt liv i WTO:

- **För det första genom att ge WTO en central roll i utvecklingen och genomförandet av regler för den globala handeln**, från immateriella rättigheter till tullar, från digital handel till god regleringspraxis. De senare åren har visat att handelspartner, trots bristen på framsteg inom WTO, fortsätter att hantera den föränderliga globala handelsmiljön, men att de gör detta bilateralt och regionalt. När regler utvecklas utanför WTO i hundratals separata regionala arrangemang kan bristen på samstämmighet som detta leder till i själva

⁽³⁷⁾ Europeiska kommissionens meddelande *Insatser mot korruption på EU:s territorium*, KOM(2011) 308.

verket försvåra handeln, särskilt för små och medelstora företag. Paradoxalt nog sammanfaller detta med framväxten av globala värdekedjor som innebär att det är viktigare än någonsin med verkligt globala regler. Bestämmelser om inhemskt jordbruksstöd som snedvrider handeln kan bara utarbetas effektivt inom WTO.

- **För det andra genom att arbeta för resultat genom en mer fokuserad strategi.** Framgångarna med 2013 års ministerkonferens i Bali berodde på att medlemmarna behandlade varje fråga för sig. Detta visade sig vara mycket mer effektivt än metoden med ett gemensamt åtagande, där det inte går att besluta i någon enskild fråga innan man är överens om alla punkter på en omfattande agenda. Efter Nairobi kan frågebaserade förhandlingar vara en mer lovande metod för att främja WTO:s agenda än ytterligare en omfattande och komplicerad runda. En sådan metod kan undersökas för att bryta ny mark inom WTO och göra nya framsteg inom områden där det redan finns åtaganden. WTO:s roll för att främja utbyte av information och övervaka den politiska utvecklingen, framför allt i fråga om regler som har utarbetats inom ramen för frihandelsavtal, kan också förstärkas.
- **För det tredje genom att föreslå att en undergrupp av WTO-medlemmar ska kunna gå vidare i en viss fråga** och samtidigt hålla dörren öppen för andra intresserade WTO-medlemmar att ansluta sig i ett senare skede. Detta skulle göra det möjligt att ingå nya plurilaterala avtal inom ramen för WTO och skulle göra det lättare att skapa en förankring i WTO för de plurilaterala avtal som nu är under förhandling utanför organisationen.

Att genomföra dessa tre principer skulle ligga i alla WTO-medlemmars intresse – särskilt de minsta och de fattigaste. För att försäkra sig om att alla omfattas måste man till att börja med se till att WTO:s medlemmar verkligen kan utarbeta reglerna för den globala handeln inom ramen för WTO och inte tvingas gå utanför organisationen för att komma vidare. Om förhandlingar om regler inte togs som gisslan i förhandlingarna om marknadstillträde, om varje enskild fråga inte togs som gisslan i förhållande till alla andra, och om hela det kollektiva medlemskapet inte togs som gisslan av varje enskild medlem, skulle WTO få en välbehövlig dynamik. Då skulle organisationen kunna ta itu med utmaningarna i den moderna globala handeln mer effektivt, t.ex. i fråga om den digitala ekonomin, tjänsternas växande betydelse, exportbegränsningarna och de komplicerade ursprungsreglerna.

Dessa förändringar räcker dock inte. För att verkligen gjuta nytt liv i WTO måste medlemmarna gå tillbaka till de grundläggande orsakerna till det nuvarande dödläget. Det verkliga hindret i förhandlingarna hittills är inte av institutionell eller teknisk natur. Det är inte ens kopplat till agendans innehåll, utan hänger snarare samman med deltagarnas kompromissvilja. Det framgår av det faktum att WTO-systemet inte har utvecklats i takt med den ekonomiska verkligheten. Det har skett en stor förändring i de stora handelspartnerns relativa ekonomiska makt, och detta har ännu inte återspeglats fullt ut i WTO-systemet. Detta har inneburit att det finns en växande obalans mellan de stora tillväxtekonomiernas bidrag till det multilaterala handelssystemet och de förmåner de får ut av det. Denna tendens var tydlig redan när utvecklingsagendan från Doha lanserades, men har förstärkts sedan dess och kommer med säkerhet att fortsätta göra det.

Att återställa balansen i de utvecklade ländernas och tillväxtekonomiernas relativa bidrag till systemet är en nödvändig förutsättning för att kunna komma vidare i framtiden. Detta är en mycket politiskt känslig fråga, men för närvarande finns det ingen riktig drivkraft att ta itu med den på allvar. Det står dock klart att det inte kommer att vara möjligt att gå vidare med några mer djupgående förändringar av hur WTO fungerar förrän systemet kommer ur det rådande dödläget.

Kommissionen kommer på kort sikt att

- bidra aktivt för att slutföra Doharundan.

På längre sikt kommer kommissionen att göra följande:

- Arbeta för att sätta utvecklingen av regler för den globala handeln i centrum för WTO.
- Lägga fram förslag för att nå mer fokuserade och målinriktade resultat inom WTO.
- Stödja målet att en kritisk massa av medlemmar ska kunna ta initiativ inom ramen för WTO.
- Lägga fram förslag om att WTO-medlemmarnas olika kapacitet att bidra till systemet ska återspeglas bättre, med utgångspunkt i mer dynamiska och sektors-/frågespecifika metoder.

5.1.2. Utforma en öppen strategi för bilaterala och regionala avtal

EU behöver arbeta för bilaterala och regionala avtal på ett sätt som gör det lättare att åter göra WTO till centrum för de globala handelsförhandlingarna. Frihandelsavtalen kan användas för att prova ut metoder för den globala handelsliberaliseringen. EU bör utveckla framtida WTO-förslag för att fylla luckorna i det multilaterala regelverket och minska fragmenteringen mellan lösningar som har tagits fram genom bilaterala förhandlingar.

I sina frihandelsavtal bör EU ta med lämpliga mekanismer för att låta andra intresserade länder ansluta sig i framtiden, förutsatt att de kan leva upp till den fastställda ambitionsnivån. EU har redan använt denna strategi i Tisa-förhandlingarna och redan från början krävt att detta plurilaterala avtal måste baseras på den multilaterala strukturen i allmänna tjänstehandelsavtalet och vara öppet för anslutning för alla WTO-medlemmar som vill det. Ett annat exempel är det frihandelsavtal som EU undertecknade med Colombia och Peru 2012 och som Ecuador kommer att ansluta sig till efter förhandlingar som avslutades i juli 2014. Inför framtiden har flera länder visat intresse för att ansluta sig till det kommande TTIP-avtalet. Detta kan undersökas, till en början med länder som har nära förbindelser med EU eller USA och som kan leva upp till den höga ambitionsnivån. En liknande strategi kan användas för att koppla samman EU:s befintliga och kommande frihandelsavtal i Asien och Stillehavsområdet, som är en kritisk region för funktionen hos de globala värdekedjorna.

EU har redan vidtagit konkreta åtgärder för att se till att avtalen ska vara kompatibla med varandra genom att underlätta ursprungskumulation. Normalt sett kan produkter endast omfattas av tullfritt tillträde till EU-marknaden inom ramen för ett frihandelsavtal om en viss procentandel av deras värde uppstår eller vissa nyckelsteg i produktionsprocessen utförs eller har sitt ursprung i partnerlandet. När ursprung kan kumuleras kan insatsvaror köpas in från vissa andra länder som också har ett frihandelsavtal med EU och fortfarande få tullfritt tillträde. Detta gäller t.ex. redan mellan EU, Medelhavsområdet och Eftaländerna. Insatsvaror från dessa länder anses vara berättigade till frihandelsavtalets förmånstullar i enlighet med systemet med Europa–Medelhavstäckande ursprungskumulation. Ursprungskumulationen minskar spänningen mellan frihandelsavtalens bilaterala karaktär och fragmenteringen av produktionsprocessen i värdekedjor i olika länder.

Kommissionen kommer att göra följande:

- Utarbeta bidrag för att ta itu med de viktigaste utmaningar som WTO står inför med utgångspunkt i lösningar från bilaterala och regionala initiativ.
- Visa vilja att öppna frihandelsavtal, däribland TTIP och tullavtal, för tredjeländer som vill ansluta sig till dem, förutsatt att de kan leva upp till den höga ambitionsnivån.
- I pågående förhandlingar undersöka möjligheten att tillåta ursprungskumulation för länder som både EU och dess frihandelsavtalspartner redan har slutit frihandelsavtal med.

5.2. Gå vidare med bilaterala förbindelser

Vår bilaterala agenda bör följa tre vägledande principer:

- **För att EU:s handelspolitik ska kunna ge arbetstillfällen och tillväxt måste våra prioriteringar för att inleda förhandlingar fortsätta att i första hand utgå från ekonomiska kriterier,** samtidigt som vi också måste ta hänsyn till parternas beredskap och det större politiska sammanhanget.
- **Frihandelsavtalen måste innebära en ömsesidig och verklig öppning som bygger på en hög ambitionsnivå.** Detta innebär att hinder måste tacklas allsidigt, tillsammans med effektivt genomförande och verkställande, utan att ge utrymme för att nya hinder ersätter de gamla. EU måste dock fortfarande vara flexibel i förhandlingarna om frihandelsavtal för att ta hänsyn till den ekonomiska verkligheten hos parterna.
- **I framtiden kommer EU att behöva förbättra konsekvensen i sin strategi gentemot tillväxtekonomier på multilateral, bilateral och unilateral nivå.** Framför allt bör vi förvänta oss fullständig ömsesidighet i våra framtida bilaterala avtal med de länder som har gått vidare från det allmänna preferenssystemet.

5.2.1. Resultat med Förenta staterna och Kanada

TTIP är de mest ambitiösa och strategiska handelsförhandlingar som EU någonsin har inlett. Det kommer att stärka EU:s förbindelser med Förenta staterna, vår viktigaste politiska allierade och största exportmarknad och ge möjlighet att prova ut globala regler. Efter tio förhandlingsrundor sedan juli 2013 börjar nu konturerna av vad som kan vara ett balanserat avtal att framträda. Ur EU:s perspektiv skulle ett sådant omfatta följande:

- Ett ambitiöst och balanserat paket för marknadstillträde som är jämförbart med EU:s frihandelsavtal med Kanada.
- En ny metod för regleringssamarbete och konkreta regleringsresultat i nyckelsektorer. Samtidigt ska vardera sidans skyddsnivåer och oberoende i regelgivningen respekteras fullt ut.
- En modernisering av reglerna för internationell handel, även inom områden som hållbar utveckling, antikorrup­tion, handelsrelaterade aspekter på energi och råvaror samt investeringar.

Det övergripande avtalet om ekonomi och handel (Ceta) med Kanada kommer att bli EU:s mest omfattande frihandelsavtal hittills. Ceta är ett banbrytande avtal som innebär en långtgående liberalisering av handel och investeringar. Det kommer att skapa stora ekonomiska möjligheter för europeiska företag, konsumenter och allmänhet och dessutom främjar det EU:s normer. Avtalet innehåller åtaganden utan motstycke från Kanada om offentlig upphandling och geografiska beteckningar.

Kommissionen kommer att göra följande:

- Sträva efter att ingå ett ambitiöst, heltäckande och ömsesidigt fördelaktigt TTIP-avtal, som en av sina tio mest prioriterade frågor för denna mandatperiod.
- Överlämna Ceta till rådet och därefter till Europaparlamentet för godkännande så snart som möjligt 2016.

5.2.2. Ett strategiskt engagemang i Asien och Stillahavsområdet

Denna region är avgörande för EU:s ekonomiska intressen. EU har redan etablerat sin närvaro i Asien med ett ambitiöst avtal med Sydkorea, en Asean-strategi som baseras på enskilda avtal som byggstenar i en region-till-regionbaserad ram för EU och Asean, förhandlingar om ett frihandelsavtal med Japan och pågående investeringsförhandlingar med Kina och Myanmar/Burma. Denna strategi för Asien måste fortsätta, befästas och utökas under de närmaste åren.

Att ingå ett frihandelsavtal mellan EU och Japan är en strategisk prioritering som inte bara bör leda till ökad bilateral handel och investeringar utan även till ökad ekonomisk integration, närmare samarbete mellan europeiska och japanska företag och närmare samarbete mellan EU och Japan inom internationella reglerings- och standardiseringsorgan.

EU arbetar för att fördjupa och skapa ny balans i våra förbindelser med Kina på ett ömsesidigt fördelaktigt sätt. De pågående förhandlingarna om ett bilateralt investeringsavtal står högst på prioriteringslistan för att nå detta mål. Detta avtal kommer att stödja Kinas reformer och skulle underlätta Kinas deltagande i kommissionens investeringsplan för Europa och även EU:s deltagande i Kinas projekt ”Ett bälte, en väg”. Båda sidor skulle också gynnas av ett bilateralt avtal som omfattar uppriktigt menade åtgärder för att skydda geografiska beteckningar på den högsta nivå som fastställs i internationella normer. Kina har föreslagit att förbindelserna ska fördjupas ytterligare genom ett frihandelsavtal, men EU kommer enbart att vara berett att inleda en sådan process när de rätta villkoren är uppfyllda, i enlighet med vad som angavs i den strategiska agendan för samarbetet mellan EU och Kina fram till 2020. Dessa villkor hänger också ihop med att en rad inhemska ekonomiska reformer genomförs framgångsrikt i Kina, eftersom syftet med ett frihandelsavtal måste vara att skapa rättvisa villkor. Samtidigt bör EU och Kina utöka sin dialog om regionala och multilaterala handels- och investeringsfrågor. EU bör uppmuntra och stödja Kinas framväxande roll i det multilaterala handelssystemet och i plurilaterala initiativ, däribland Tisa, avtalet om handel med informationsteknikprodukter, avtalet om gröna varor, internationella arbetsgruppen om exportkrediter och WTO:s avtal om offentlig upphandling, på ett sätt som innebär att Kina höjer ambitionsnivån i dessa initiativ och tar på sig ansvar som står i proportion till de fördelar som landet får av ett öppet handelssystem.

EU:s investerare i Östasien, som verkar i en allt mer integrerad regional försörjningskedja, skulle gynnas av ett bredare nät av investeringsavtal i regionen. EU kommer med utgångspunkt i de

investeringsbestämmelser som nu är under förhandling med Kina att undersöka möjligheten av att inleda investeringsförhandlingar med Hongkong och Taiwan³⁸.

Frihandelsavtalet mellan EU och Sydkorea är det mest ambitiösa handelsavtal som EU någonsin har genomfört. Det var en tydlig bekräftelse på trovärdigheten i EU:s vilja att engagera sig i Asien, och öppnade samtidigt en snabbt växande östasiatisk marknad för EU:s export. Avtalet omfattar dock inte investeringsskydd eftersom det förhandlades innan EU fick den befogenheten enligt Lissabonfördraget. Lärdomarna av att genomföra avtalet pekar också på att vissa bestämmelser kan behöva justeras för att förbättra avtalets funktion. Båda dessa frågor kan tas upp parallellt vid en översyn av avtalet.

Avtalet med Singapore och slutförandet av förhandlingarna med Vietnam har skapat ett nytt riktmärke för dialogen med andra parter i Sydostasien. EU står fast vid sitt åtagande om att återuppta förhandlingarna med Malaysia och Thailand när det finns förutsättningar för det. EU kommer också att slutföra investeringsförhandlingarna med Myanmar/Burma och inleda förhandlingar om ett frihandelsavtal med Filippinerna och Indonesien, när detta är lämpligt. På regional nivå ska kommissionen och Aseanländerna snart ha ett möte för att utvärdera framstegen i Asean-integrationen, statusen för bilaterala frihandelsavtal mellan EU och medlemmar i Asean och hur dessa initiativ kan fungera som byggstenar i ett regionbaserat handels- och investeringsavtal.

Ett mycket lyckat resultat av frihandelsavtalet med Indien skulle skapa nya handelsmöjligheter i en marknad med sammanlagt mer än 1,7 miljarder invånare. Kommissionen är beredd att återuppta förhandlingarna om ett heltäckande och ambitiöst frihandelsavtal.

Australien och Nya Zeeland är nära partner till EU, delar EU:s värden och synsätt i många frågor och spelar en viktig roll i Asien–Stillahavsområdet och i multilaterala sammanhang. Starkare ekonomiska band med dessa länder kommer också att skapa en solid grund för djupare integrering med mer omfattande värdekedjor i Asien–Stillahavsområdet. En förstärkning av dessa förbindelser bör prioriteras.

Efter avtalet om Irans kärntekniska program, kommer EU i sinom tid att utvärdera möjligheten att fördjupa handelsförbindelserna, främst genom att Iran ansluter sig till WTO. Kommissionen är redo att slutföra förhandlingarna om ett frihandelsavtal med länderna i Golfstaternas samarbetsråd.

Kommissionen kommer att göra följande:

- Begära tillstånd att förhandla om frihandelsavtal med Australien och Nya Zeeland, med hänsyn tagen till EU:s särskilda intressen på jordbruksområdet.
- Arbeta för att återuppta förhandlingarna om ett ambitiöst regionbaserat frihandelsavtal med Asean med utgångspunkt i bilaterala avtal mellan EU och medlemmar i Asean.
- Undersöka möjligheten att inleda investeringsförhandlingar med Sydkorea i samband med en eventuell översyn av frihandelsavtalet.
- Slutföra de pågående förhandlingarna om ett investeringsavtal med Kina och undersöka möjligheten att inleda investeringsförhandlingar med Hongkong och Taiwan.

5.2.3. Ett omdefinierat förhållande med Afrika

Afrikas pågående omvandling kommer att få stor betydelse för världen. Insatserna är höga både när det gäller utrotning av fattigdom och nya ekonomiska möjligheter. Afrika har varit den kontinent som växt snabbast under det senaste årtiondet. Den främsta utmaningen är dock att göra tillväxten hållbar. För detta krävs en effektiv agenda för ekonomisk omställning och industrialisering. Handel och investeringar kommer att vara avgörande för att hantera dessa utmaningar. Afrika påverkas fortfarande negativt av mycket fragmenterade marknader, med stora hinder mellan länderna. Det finns starka argument för att främja regional integration och skapa marknadsplatser som kan gynna en hel region.

³⁸ Det separata tullområdet Taiwan, Penhu, Kinmen och Matsu.

Handelsförbindelserna mellan EU och Afrika gick in i ett nytt skede 2014 då tre regionala ekonomiska partnerskapsavtal slöts med 27 länder i västra, södra och östra Afrika. Detta skapade ett nytt dynamiskt partnerskap mellan de båda kontinenterna och beredde vägen för ett närmare samarbete i framtiden. De ekonomiska partnerskapsavtalen stöder också Afrikas egen regionala integration och lägger grunden för mer omfattande afrikanska integrationsinsatser.

Att uppfylla löftet med dessa avtal kommer att vara ett viktigt mål under de närmaste åren. Många utmaningar väntar, däribland att se till att avtalens utvecklingspotential förverkligas. De ekonomiska partnerskapsavtalen kan bidra till att göra företagsklimatet mer förutsägbart och transparent, men mycket kommer att vara beroende av verkliga nationella reformer. Detta är upp till de afrikanska länderna själva, men EU är redo att fortsätta stödja dem. Det tillgängliga utvecklingsbiståndet kan höja de afrikanska ländernas kapacitet och skapa bästa möjliga förutsättningar för att de ska kunna ta vara på fördelarna med en effektiv tillämpning av de ekonomiska partnerskapsavtalen på ett sätt som är förenligt med deras egna utvecklingsstrategier.

De ekonomiska partnerskapen bygger också broar till framtiden. De nuvarande ekonomiska partnerskapen täcker för det mesta enbart handel med varor. Det finns goda skäl för att gradvis utvidga avtalen till andra områden som tjänster och investeringar. Att underlätta och skydda investeringar kommer att vara avgörande som nästa steg för att stödja tillväxten i Afrika.

Kommissionen kommer att göra följande:

- Arbeta med våra afrikanska partner för att se till att de ekonomiska partnerskapsavtalen genomförs effektivt genom att inrätta starka institutioner, strukturer och mekanismer (inbegripet partnerskap med medlemsstater, Europaparlamentet och det civila samhället) som också bidrar till att stärka reformerna för rättsstatsprincipen och gott styre.
- Fortsätta att stödja regional integration och erbjuda målinriktad kapacitetssuppletering, bl.a. via "Aid for Trade".
- Fördjupa förbindelserna med de afrikanska partner som är villiga att bygga vidare på det ekonomiska partnerskapsavtalet, framför allt med hjälp av översynsklausuler om tjänster och investeringar.
- Överväga bilaterala avtal med afrikanska nyckelekonomier utifrån ekonomiska kriterier och den befintliga rättsliga ramen för utländska investeringar.
- Utarbeta principer för investeringar tillsammans med Afrikanska unionen eller de regionala ekonomiska gemenskaperna.

5.2.4. En bred och ambitiös agenda med Latinamerika och Västindien

EU och Latinamerika och Västindien har varit handels- och investeringspartner sedan länge. Förmånshandelsavtal har slutits med 26 av de 33 länderna i Latinamerika och Västindien. EU-företag är de största investerarna i Latinamerika, med en portfölj som överträffar EU:s investeringar i andra regioner.

Det ekonomiska partnerskapsavtalet med Västindien och frihandelsavtalen med Peru, Colombia, Ecuador och Centralamerika skapar en ny dynamik för handel och investeringar och för att främja en gemensam agenda för hållbar utveckling och regional integration. Frihandelsavtalet mellan EU och Mexiko förhandlades fram före 2001. Det har varit till fördel för båda parterna men har blivit föråldrat. Nu är tidpunkten rätt för att inleda förhandlingar om en modernisering av det globala avtalet mellan EU och Mexiko och ta vara på alla outnyttjade fördelar för våra ekonomier. Kommissionen bedömer också potentialen i en modernisering av associeringsavtalet med Chile. EU och Mercosur har förhandlat om ett frihandelsavtal sedan 2000. EU bekräftar på nytt sitt åtagande om ett brett och omfattande frihandelsavtal med Mercosur som tar hänsyn till den ekonomiska verkligheten i regionen i syfte att undanröja hinder och öka handeln.

Kommissionen kommer att göra följande:

- Fortsätta förhandlingarna om ett ambitiöst, balanserat och heltäckande frihandelsavtal med Mercosur.
- Begära förhandlingsdirektiv för att modernisera frihandelsavtalen med Mexiko och Chile efter det att de förberedande sonderingarna avslutats. Dessa avtal bör vara jämförbara och kompatibla med vårt frihandelsavtal med Kanada och det kommande avtalet med Förenta staterna.

- Vara redo att överväga investeringsavtal med viktiga länder i Latinamerika, där EU har stora investeringar, och att i ett första skede utveckla principer för icke-bindande lagstiftning för investeringar.

5.2.5. Ett nära partnerskap med Turkiet

Turkiet är den tillväxtekonomi som ligger närmast EU och är en viktig regional partner, men handels- och investeringsförbindelserna är inte optimala. EU och Turkiet är knutna till varandra genom en tullunion sedan den 31 december 1995. I nuläget omfattar tullunionen enbart industrivaror och den saknar en tvistlösningsmekanism. En moderniserad tullunion bör frigöra den outnyttjade ekonomiska potentialen inom områden som tjänster, jordbruk och offentlig upphandling. En reformerad tullunion kan även bana väg för en associering av Turkiet till EU:s framtida frihandelsavtal.

Kommissionen kommer att utveckla en ny, mer ambitiös ram med Turkiet för att uppdatera tullunionen.

5.2.6. Stabilitet och välbefinnande i EU:s grannskap

Den europeiska grannskapspolitiken håller nu på att ses över med anledning av de senaste årens viktiga händelseutveckling. I öst kommer fokus att ligga på en effektiv tillämpning av associeringsavtal och djupgående och omfattande frihandelsavtal med Ukraina, Moldavien och Georgien, som ska leda till en gradvis marknadsintegration. Kommissionen kommer att ha ett nära samarbete med de tre länderna för att skapa så stora påtagliga ekonomiska resultat som möjligt av dessa ambitiösa avtal. I söder är syftet att ingå ett djupgående och omfattande frihandelsavtal med Marocko och Tunisien.

Kommissionen är fortfarande beredd att undersöka alternativet med associeringsavtal/djupgående och omfattande frihandelsavtal med andra grannskapspartner, särskilt Jordanien, men inser att en närmare integration med EU inte fungerar för alla. Därför kommer kommissionen att undersöka andra skraddarsydda möjligheter att förstärka våra handels- och investeringsförbindelser med andra grannskapspartner med utgångspunkt i våra gemensamma intressen. Parallellt, och för att förstärka den regionala handelsintegrationen med EU och mellan EU:s grannländer, behöver de pågående förhandlingarna skyndas på inom ramen för den gemensamma regionala konventionen om Europa–Medelhavstäckande ursprungsregler, med målet att modernisera och förenkla dem.

Kommissionen kommer att göra följande:

- Effektivt tillämpa associeringsavtal/djupgående och omfattande frihandelsavtal med Georgien, Moldavien och Ukraina.
- Sträva efter att ingå djupgående och omfattande frihandelsavtal med Marocko och Tunisien.
- Försöka slutföra de pågående förhandlingarna för att modernisera och förenkla de Europa–Medelhavstäckande ursprungsreglerna inom ramen för den gemensamma regionala konventionen om Europa–Medelhavstäckande ursprungsregler.

5.2.7. En utmanande relation med Ryssland

EU:s strategiska intresse är fortfarande att åstadkomma närmare ekonomiska band med Ryssland. Utsikterna till detta är dock främst beroende av hur Rysslands inrikes- och utrikespolitik utvecklas och ännu finns inga tecken på någon förändring i den ryska politiken. Utvecklingen inom Eurasiska unionen måste också beaktas.

Slutsats

Handel är inte ett mål i sig. Handel är ett verktyg för att skapa fördelar för invånarna. Syftet med EU:s handelspolitik är att göra mesta möjliga av de fördelarna.

Det innebär att vi måste se till att handels- och investeringspolitiken är effektiv. Den måste hantera verkliga problem utifrån en modern förståelse av att världsekonomin är hårt knuten till globala värdekedjor, att tjänster –

även sådana där tillhandahållarna måste flytta över gränser – blir allt viktigare och att den digitala revolutionen håller på att omvandla den internationella ekonomin. Handelsavtalen måste ta itu med de hinder som företag möter i den moderna globala ekonomin. De måste också tillämpas och verkställas effektivt, även för små och medelstora företag.

Handels- och investeringspolitiken måste också ta ansvar för att stödja och främja EU:s värden och normer. EU måste arbeta tillsammans med sina partner för att främja mänskliga rättigheter, arbetstagarrättigheter och miljö-, hälso- och konsumentskydd, stödja utveckling och göra sitt för att utrota korruption. Dessutom måste viktiga politikområden för framtiden för EU:s integration i världsekonomin, som investeringar och regleringssamarbete, understödja, inte undergräva EU:s mer övergripande mål att skydda människor och planeten. Eventuella förändringar i skyddsnivån får bara medföra förbättringar.

För att uppfylla alla dessa mål måste vi ha en handelspolitik med höga ambitioner i sina ansträngningar för att forma globaliseringen. Handeln är till störst nytta för människor när den skapar ekonomiska möjligheter. Det innebär åtgärder för att stödja det multilaterala system som inrättats genom WTO och en riktad strategi för bilaterala och regionala handels- och investeringsavtal.

EU kan bara nå dessa mål om unionen talar med en röst och ser till att alla medlemsstater, invånare och företag i EU behandlas jämlikt. Politikområdena måste vara samstämmiga. Dessa principer om enhet och samstämmighet måste ligga till grund för det dagliga arbetet, när kommissionen med stöd av rådet och parlamentet strävar efter att genomföra detta meddelande under de kommande åren.